

Евангелието според Йоан

Идването на Месията

1 В началото беше Словото. И Словото беше с Бога. Това, което бе Бог, беше Словото. ²Словото беше с Бога в началото. ³Всичко бе създадено чрез него и нищо не бе създадено без него. ⁴В него бе животът и този живот донесе светлина на хората. ⁵Светлината свети в тъмнината и тъмнината не можа да я угаси.

⁶Бог изпрати човек на име Йоан. ⁷Той дойде като свидетел да изяви кой е светлината, за да могат всички да повярват чрез неговото послание. ⁸Самият той не беше светлината, но дойде, за да свидетелства за светлината. ⁹В света идваше истинската светлина, която осветлява всеки човек.

¹⁰Той бе в света и светът бе създаден чрез него, но светът не го позна. ¹¹Той дойде в собствения си свят, но народът му не го прие. ¹²На тези обаче, които го приеха и повярваха в него, той даде правото да станат Божии деца—¹³деца, родени не по естествения начин, нито по човешко желание или съпружеска воля, а родени от Бога.

¹⁴Словото стана човек и живя между нас. И видяхме славата му—слава на единствения син на Отца. Той бе пълен с благодат и истина. ¹⁵За него свидетелства Йоан, като провъзгласяваше: „Ето този, за когото казвах: «Този, който идва след мен, ме превъзхожда във всичко, защото е съществувал преди мен.»“

¹⁶Поради всичко, което е Синът,¹ ние всички получихме от него благословение след благословение. ¹⁷Законът беше даден чрез Моисей, но благодатта и истината дойдоха чрез Исус Христос. ¹⁸Никой никога не е виждал Бога. Единственият Син, който е Бог и стои най-близо до Отца, ни го разкри.

Свидетелството на Йоан Кръстител

(Мат. 3:1–12; Марк 1:2–8; Лука 3:15–17)

¹⁹Ето какво бе свидетелството на Йоан, когато юдеите в Ерусалим изпратиха при него няколко свещеници и левити[†] да го попитат: „Кой си ти?“

¹всичко, което е Синът Букв.: „От неговата пълнота“, вероятно „пълнотата на неговата благодат и истина.“ Вж. стих 14.

²⁰Той им отговори открито, без да отрече:

„Аз не съм Месията.“[†]

²¹„Тогавата кой си?—попитаха те.—Илия“[†]?

„Не“—отговори той.

„Пророкът,¹ когото очакваме?“

„Не“—отвърна Йоан.

²²Тогавата те го попитаха: „Кой си ти? Отговори ни, за да кажем на онези, които ни изпратиха. Как ще наречеш себе си?“

²³Йоан им отвърна с думите на пророк Исая:

„Аз съм гласът на човек, който вика в пустинята:

«Прокарайте прав път за Господа.»“

Исая 40:3

²⁴Тези хора бяха изпратени от фарисеите.[†] ²⁵Те го попитаха: „Ако не си Месията,[†] Илия[†] или Пророкът, когото очакваме, защо тогава кръщаваш[†] хората?“

²⁶Йоан отговори: „Аз кръщавам[†] с вода, но сред вас има Един, когото не познавате. ²⁷Той идва след мен и аз не съм достоен дори връзките на сандалите му да развържа.“

²⁸Това се случи във Витания, на другия бряг на река Йордан, където Йоан кръщаваше.

²⁹На следващия ден Йоан видя запътилия се към него Исус и каза: „Вижте, това е Божието Агне, което премахва греховете на света! ³⁰За него говорих, когато казах: «След мен ще дойде човек, който ме превъзхожда във всичко, защото е съществувал преди мен.» ³¹Самият аз не знаех кой е, но дойдох да кръщавам[†] с вода, за да може Израел да го познае.“

³²Тогавата Йоан даде това свидетелство: „Видях Духа да се спуска от небето като гълъб и да остава върху него. ³³Самият аз все още не знаех кой е той, но Онзи, който ме изпрати да кръщавам[†] с вода, ми каза: «Ще видиш Духа да се спуска и да остава върху някого. Той е този, който кръщава със Святия Дух.» ³⁴Аз видях това и свидетелствам, че той е Божият Син.“

Първите ученици на Исус

³⁵На следващия ден Йоан отново беше там с двама от учениците си. ³⁶Когато видя Исус да минава, той каза: „Вижте! Това е Божието Агне.“

³⁷Двамата ученика чуха думите му и тръгнаха след Исус. ³⁸Исус се обърна, видя ги как вървят след него и ги попита: „Какво търсите?“

¹Пророкът Споменат още в 1:25; 6:14; 7:40. Вероятно се има предвид пророка, когото Бог казва на Моисей, че ще изпрати. Вж. Втор. 18:15–19.

Те му казаха: „*Рави* (което в превод означава „Учителю“), къде живееш?“

³⁹„Елате и ще видите“—отговори им той. Беше около четири часа. Те тръгнаха с Исус, видяха къде живее и останаха с него през този ден.

⁴⁰Единият от двамата мъже, които чуха думите на Йоан и последваха Исус, беше Андрей, братът на Симон Петър. ⁴¹Той веднага намери брат си Симон и му каза: „Намерихме Месията.“ (което в превод означава „Христос“¹)

⁴²След това доведе Симон при Исус, който го погледна и каза: „Ти си Симон, синът на Йоан. Ще се наричаш Кифа.“ (което в превод означава „Петър“²)

⁴³На следващия ден Исус реши да отиде в Галилея. Намери Филип и му каза: „Последвай ме!“ ⁴⁴Филип беше от Витсаида, града, в който бяха родени Андрей и Петър. ⁴⁵Филип откри Натанаил и му каза: „Намерихме онзи, за когото Моисей пише в закона и за когото са писали пророците. Това е Исус от Назарет, синът на Йосиф.“

⁴⁶Натанаил попита: „Нима може нещо добро да дойде от Назарет?“

Филип отговори: „Ела и сам ще видиш.“

⁴⁷Исус видя запътилия се към него Натанаил и каза за него: „Този човек е истински израелтянин и в него няма нищо неискрено.“

⁴⁸Натанаил попита: „Откъде ме познаваш?“

Исус отговори: „Видях те, когато беше под смокиновото дърво, преди Филип да те повика.“

⁴⁹Тогавя Натанаил каза: „Учителю, ти си Божият Син. Ти си царят на Израел.“

⁵⁰Исус отговори: „Ти повярва, само защото ти казах, че съм те видял под смокиновото дърво? Ще видиш още по-удивителни неща от това!“ ⁵¹После добави: „Уверявам ви: ще видите небето да се разтваря и Божиите ангели да се издигат и спускат³ върху Човешкия Син.“

Сватбата в Кана

2 Два дни по-късно в галилейския град Кана имаше сватба. И майката на Исус беше там. ²Исус и учениците му също бяха поканени на сватбата. ³Когато виното се свърши, майката на Исус му каза: „Нямат повече вино.“

⁴Исус ѝ отговори: „Мила жено, защо ми казваш това? Моето време още не е настъпило.“

⁵Майка му каза на слугите: „Направете каквото той ви каже.“

¹Христос „Помазаникът“ или Божият избраник. ²Петър Гръцкото име „Петър“, както и арамейското „Кифа“ означават „камък“. ³Божиите ... спускат Вж. Бит. 28:12.

⁶Там имаше шест каменни делви с вода, подобни на тези, използвани от юдеите за обредното измиване. Всяка от тях побираше от осемдесет до сто и двадесет литра.

⁷Исус каза на слугите: „Напълнете тези делви с вода.“ И те ги напълниха догоре.

⁸След това им каза: „Сега гребнете малко и занесете на този, който отговаря за празненството.“ И те занесоха. ⁹Управителят опита водата, превърнала се във вино. (Той не знаеше откъде е дошло виното, но слугите, които бяха наливали водата, знаеха.) Управителят извика младоженеца ¹⁰и му каза: „Всеки дава на гостите си първо най-хубавото вино. По-късно, когато те се напият, се сивва по-евтиното, а ти си запазил най-хубавото вино досега.“

¹¹Това беше първото от знаменията,¹ които Исус извърши и то стана в галилейския град Кана. Така той изяви славата си и учениците му повярваха в него.

¹²След това заедно с майка си, братята си и учениците си той отиде в Капернаум, където остана няколко дни.

Исус в храма

(Мат. 21:12-13; Марк 11:15-17; Лука 19:45-46)

¹³Тъй като приближаваше юдейският празник Пасха,[†] Исус отиде в Ерусалим. ¹⁴В храма той намери хора, които продаваха добитък, овце и гълъби, а други, седнали на маси, обменяха пари. ¹⁵Исус сплете камшик от няколко въжета и изпъди от храма всички, заедно с овцете и добитъка. Преобърна масите на сарафите и разпиля парите им. ¹⁶След това каза на продавачите на гълъби: „Изнесете ги вън отгук! Не превръщайте дома на моя Баща в пазар!“

¹⁷Когато се случи това, учениците на Исус си спомниха записаното в Писанията:

„Ревността за твоя дом ще ме изяде.“

Псалм 69:9

¹⁸Юдеите на свой ред попитаха: „Какво знамение ще ни покажеш, за да докажеш, че имаш право да вършиш тези неща?“

¹⁹Исус отвърна: „Разрушете този храм и аз ще го издигна отново за три дни.“

²⁰Юдеите казаха: „Ще го издигнеш отново за три дни? Та този храм е строен четиридесет и шест години!“

²¹(Но храмът, за който Исус говореше, бе тялото му. ²²След като възкръсна от мъртвите, учениците му си спомниха, че беше казал това, и повярваха на Писанието и на думите на Исус.)

¹знамение В евангелието според Йоан думата „знамение“ се използва за самото чудотворно действие и като начин да се покаже, че Исус е Божият Син.

²³Докато беше в Ерусалим за празника Пасха,[†] много хора повярваха в него, защото виждаха знаменията, които вършеше. ²⁴Но Исус не им се доверяваше, защото познаваше хората. ²⁵Не беше нужно някой да му казва за природата на човека, защото сам знаеше кой какво таи в ума си.

Исус и Никодим

3 Сред фарисеите[†] имаше един човек на име Никодим, който беше юдейски водач. ²Една нощ Никодим дойде при Исус и му каза: „Рави, знаем, че Бог те е изпратил да ни учиш, защото никой не би могъл да извърши знаменията, които ти вършиш, ако Бог не е с него.“

³Исус отговори: „Уверявам те: само този, който се роди отново, може да види Божието царство.“

⁴Никодим му каза: „Как е възможно да се роди човек, който е стар? Нима може втори път да влезе в утробата на майка си и отново да се роди?“

⁵Исус отговори: „Уверявам те: ако човек не се роди от вода и Дух, не може да влезе в Божието царство. ⁶Това, което се ражда от плътта, е плът, а това, което се ражда от Духа, е дух. ⁷Не се учудвай, че ти казах: «Трябва да се родите отново.» ⁸Вятърът духа където си иска. Можеш да го чуеш, но не знаеш откъде идва и къде отива. Същото е с всеки, който е роден от Духа.“

⁹„Как е възможно всичко това?“ — попита Никодим.

¹⁰Исус отговори: „Ти си учител на Божия народ и не знаеш това? ¹¹Уверявам те: ние говорим каквото знаем и разказваме каквото сме видели. Но вие не приемате нашето свидетелство. ¹²Разказах ви за земни неща, но вие не ми вярвате. Как тогава ще ми повярвате, ако ви разкажа за небесни неща? ¹³Никой не се е издигнал на небето освен Този, който слезе от небето — Човешкият Син.^{† 1}

¹⁴Както Моисей издигна змията в пустинята,² точно така трябва да бъде издигнат Човешкият Син,^{† 15} за да може всеки, който вярва в него, да има вечен живот.

¹⁶Защото Бог толкова обикна света, че даде своя единствен Син, за да може всеки, който повярва в него, да не умре, а да има вечен живот. ¹⁷Бог не изпрати Сина в света да съди света, а да спаси света чрез него. ¹⁸Който повярва в Божия Син, не е осъден, но който не повярва, е вече осъден, защото не е

¹Стих 13 Някои гръцки ръкописи добавят: „който е в небето“. ²Моисей ... пустинята По време на скитането в пустинята, когато много хора от израелския народ умират от ухапвания на змии, Бог заповядва на Моисей да постави на прът бронзово изображение на змия, така че всеки, който го погледне, да бъде излекуван. Вж. Числ. 21:4–9.

повярвал в единствения Божий Син. ¹⁹Хората ще бъдат съдени за това, че светлината дойде на света, но те предпочетоха тъмнината пред светлината, защото делата им бяха зли. ²⁰Всеки, който върши зло, мрази светлината и я избягва, за да не излязат наяве постъпките му. ²¹Но този, който следва истината, се стреми към светлината, за да покаже, че делата му са извършени в покорство към Бога.¹“

Исус и Йоан Кръстител

²²След това Исус отиде с учениците си в областта Юдея, където остана известно време с тях и кръщаваше.[†] ²³Йоан пък кръщаваше в Енон, близо до Салим, защото там имаше много вода. Хората отиваха при него и се кръщаваха. ²⁴(Това стана преди Йоан да бъде хвърлен в затвора.)

²⁵Някои от Йоановите ученици завързаха спор с един от юдеите относно обредното измиване. ²⁶Те отидоха при Йоан и му казаха: „Учителю, помниш ли човека, който беше с теб на другия бряг на Йордан, този, за когото свидетелства? Сега той кръщава[†] и всички отиват при него.“

²⁷Йоан отговори: „Човек има само това, което Бог му дава. ²⁸Вие сами сте свидетели, че казах: «Аз не съм Месията,[†] а само изпратеният да подготви пътя за него.» ²⁹Младоженецът е този, на когото принадлежи невестата, а приятелят на младоженеца стои редом, слуша и се радва, когато чуе гласа на младоженеца. По същия начин и моята радост сега е пълна. ³⁰Той трябва да расте, а аз—да се смалювам.“

Този, който идва от небето

³¹„Този, който идва от горе, превъзхожда всички останали. Който е от земята, е земен и говори за земни неща. Но Този, който идва от небето, превъзхожда всички останали. ³²Той свидетелства за това, което е видял и чул, но никой не иска да приеме неговото свидетелство. ³³Който приема свидетелството му, потвърждава, че Бог е истинен. ³⁴Този, когото Бог е изпратил, говори Божиите думи и Бог му дава Духа неограничено. ³⁵Отец обича Сина и му е дал власт над всичко. ³⁶Който повярва в Сина, има вечен живот, а който отхвърли Сина, никога няма да има този живот и Божият гняв ще тегне върху него.“

Исус говори с жена от Самария

4 Фарисеите[†] узнаха, че Исус приобщава към себе си и кръщава[†] повече ученици от Йоан. ²(Въпреки че в действителност

¹Стихове 16–21 Според някои учени тези думи принадлежат на Йоан, а не на Исус.

не самият Исус, а учениците му кръщаваха.) Когато чу какво се говори, ³Исус напусна Юдея и отново се върна в Галилея. ⁴На път за там трябваше да мине през Самария.

⁵И така, той пристигна в един град в Самария на име Сихар, близо до нивата, която Яков беше дал на сина си Йосиф. ⁶Там се намираще кладенецът на Яков и Исус, уморен от пътуването, седна край него. Беше около обяд. ⁷Една самарянка[†] дойде на кладенеца да извади вода. Исус ѝ каза: „Дай ми да пийна малко вода!“ ⁸(В същото време учениците му бяха отишли в града да купят храна.)

⁹Самарянката[†] го попита: „Как така ти, който си юдеин, искаш вода от мен, самарянката?“ (Юдеите не общуват със самаряните.¹)

¹⁰Исус ѝ отговори: „Ако знаеше какво дава Бог и кой те моли за малко вода, щеше да поискаш от него и той щеше да ти даде жива вода.“

¹¹Жената каза: „Господине, откъде ще вземеш тази жива вода? Кладенецът е дълбок, а ти нямаш дори ведро. ¹²Нима си по-велик от Яков, нашия праотец, който ни е дал този кладенец? Самият той е пил от него, синовете и животните му—също!“

¹³Исус ѝ отговори: „Всеки, който пие от тази вода, ще ожадне отново. ¹⁴Но този, който пие от водата, която аз ще му дам, никога повече няма да е жаден. Водата, която аз ще му дам, ще се превърне вътре в него в извор, от който ще блика вечен живот.“

¹⁵Жената му каза: „Господине, дай ми тази вода, за да не изпитвам никога повече жажда и за да не трябва да идвам тук за вода.“

¹⁶Той ѝ каза: „Иди, извикай съпруга си и се върни тук.“

¹⁷Жената отговори: „Аз нямам съпруг.“

Исус ѝ каза: „Права си, като казваш, че нямаш съпруг. ¹⁸Пет пъти си се омъжвала, а мъжът, с когото живееш сега, дори не ти е съпруг. Това, което каза, е истина.“

¹⁹Жената отвърна: „Господине, виждам, че си пророк. ²⁰Нашите деди са се покланяли на Бога на този хълм, а вие, юдеите, твърдите, че трябва да се покланяме в Ерусалим.“

²¹„Повярвай ми, жено!—каза ѝ Исус.—Идва времето, когато няма да е необходимо да сте на този хълм или в Ерусалим, за да се покланяте на Отца. ²²Вие, самаряните, се покланяте на нещо, което не разбирате. Ние, юдеите, разбираме на какво се покланяме, защото спасението идва от юдеите. ²³Но идва времето—то вече е настъпило—когато истинските поклонници ще се покланят на Отца в дух и истина. Именно такива хора Отец иска да му се покланят. ²⁴Бог е дух и тези, които му се покланят, трябва да се покланят в дух и истина.“

¹Юдеите не общуват със самаряните Или: „Юдеите не използват нещата, които самаряните са използвали.“

²⁵Жената каза: „Зная, че Месията† ще дойде, този, когото наричат Христос. Когато дойде, той ще ни обясни всичко.“

²⁶„Аз съм този—каза ѝ Исус.—Аз, който разговарям сега с теб.“

²⁷В този момент учениците на Исус се върнаха от града и се учудиха, че той говори с жена. Но нито един от тях не го попита: „Какво искаш?“ или „Защо говориш с нея?“

²⁸Жената остави стомната си, върна се в града и каза на хората: ²⁹„Елате да видите един човек, който ми каза всичко, което съм извършила през живота си. Да не би той да е Месията†?“ ³⁰И хората излязоха от града и отидоха при него.

³¹В същото време учениците на Исус го молеха: „Учителю, хапни нещо!“

³²Но той отговори: „Аз имам храна да ям, за която вие не знаете.“

³³Тогава учениците му започнаха да се питат: „Дали някой не му е донесъл нещо за ядене?“

³⁴Исус им каза: „Храната ми е това да изпълнявам волята на Онзи, който ме е изпратил, и да завърша делото, което ми е дал.

³⁵Вие често казвате: «Още четири месеца и после—жътва.» А аз ви казвам: отворете очите си и погледнете полята. Те са узрели за жътва. ³⁶Този, който жъне, вече е възнаграден и събира реколта за вечен живот, така че сеячът може да се радва заедно с жътваря. ³⁷Има истина в поговорката: «Един сее, а друг прибира плодовете.» ³⁸Аз ви изпратих да прибирате плодове, за които не сте се трудили. Други хора се трудиха, а вие се облагодетелствате от техния труд.“

³⁹Много от самаряните в този град повярваха в Исус заради думите на жената, която свидетелстваше за него: „Той ми каза всичко, което съм извършила.“ ⁴⁰Те отидоха при Исус и го помолиха да остане с тях. И той остана там два дни ⁴¹и много други хора повярваха, като чува думите му.

⁴²Те казаха на жената: „В началото повярвахме заради твоите думи, но сега вярваме, защото сами го чухме и знаем, че този човек наистина е спасителят на света.“

Исус излекува сина на царски служител

(Мат. 8:5-13; Лука 7:1-10)

⁴³След като прекара там два дни, Исус напусна това място и отиде в Галилея. ⁴⁴(Защото той самият беше казал, че пророкът не е почитан в своята страна.) ⁴⁵Когато пристигна в Галилея, хората там го посрещнаха с радост, защото бяха видели всичко, което извърши на празника в Ерусалим, където те също бяха ходили.

⁴⁶Исус отново отиде в галилейския град Кана, където беше превърнал водата във вино. В Капернаум живееше един царски служител, чийто син беше болен. ⁴⁷Когато този човек чу, че от

Юдея Исус е дошъл в Галилея, той отиде при него и го помоли да слезе в Капернаум и да излекува сина му, който е на смъртно легло. ⁴⁸Исус му каза: „Докато не видите знамения и чудеса, няма да повярвате.“

⁴⁹Царският служител му каза: „Господине, ела, преди детето ми да умре!“

⁵⁰Исус отговори: „Върви си. Синът ти ще живее.“

Човекът повярва на това, което Исус му каза, и си отиде у дома. ⁵¹По пътя към къщи слугите му го посрещнаха и му казаха, че синът му е добре.

⁵²Човекът попита: „По кое време синът ми започна да се чувства по-добре?“

Слугите отговориха: „Треската му премина вчера около един часа.“

⁵³Бащата разбра, че това е времето, по което Исус беше казал: „Синът ти ще живее.“ И той, и всички хора в дома му повярваха.

⁵⁴Това беше второто знамение, което Исус извърши, след като дойде от Юдея в Галилея.

Исус излекува болен при една къпалня

5 После настъпи юдейски празник и Исус отиде в Ерусалим. ²В Ерусалим до Овчата порта имаше къпалня с пет покрити предверия, наречена на арамейски Витезда.¹ ³Под колоните на тези предверия лежаха много болни. Едни бяха слепи, други—сакати, а някои—парализирани.² ⁴³ Там имаше и един човек, който беше болен от тридесет и осем години. ⁶Когато го видя да лежи и разбра, че е болен от толкова дълго време, Исус го попита: „Искаш ли да оздравееш?“

⁷Болният отговори: „Господине, няма кой да ми помогне да вляза във водата, когато тя се раздвижи. Всеки път, когато се опитам да стигна пръв, някой друг ме изпреварва.“

⁸Тогава Исус му каза: „Стани! Вземи си постелката и ходи.“ ⁹В същия миг човекът беше излекуван; взе постелката си и започна да ходи.

Денят, в който се случи това, беше събота. ¹⁰Тогава юдеите казаха на излекувания: „Днес е събота, законът не разрешава да носиш постелката си.“

¹¹А той им отговори: „Човекът, който ме излекува, ми каза: «Вземи си постелката и ходи.»“

¹Витезда Къпалня северно от храма в Ерусалим. ²Стих 3 Някои гръцки ръкописи добавят: „и чакаха водата да се раздвижи.“ ³Стих 4 Няколко по-късни гръцки ръкописи добавят стих 4: „От време на време Господен ангел слизаше до къпалнята и раздвижваше водата. Тогава първият човек, който влезеше във водата, оздравяваше, каквато и да бе болестта му.“

¹²Юдеите попитаха: „Кой е този, който ти каза да си вземеш постелката и да ходиш?“

¹³Но излекуваният не знаеше кой беше той, тъй като там имаше много хора и Исус незабелязано си беше отишъл.

¹⁴По-късно Исус го намери в храма и му каза: „Ето, сега си здрав. Затова престани да съгрешаваш, за да не ти се случи нещо по-лошо.“

¹⁵Човекът се върна при юдеите и им каза, че Исус е този, който го е излекувал.

¹⁶Исус вършеше тези неща в събота и поради тази причина юдеите започнаха да го преследват. ¹⁷Но той им каза: „Моят Баща винаги работи, затова аз също работя.“

¹⁸Този отговор затвърди решението на юдеите да го убият — той не само нарушаваше закона за съботата, но и наричаше Бога свой Баща, приравнявайки се по този начин с Бога!

Властта на Исус е от Бога

¹⁹Но Исус отговори: „Уверявам ви: Синът не може да извърши нищо сам, а само това, което вижда, че прави Отец. Това, което върши Отец, върши и Синът. ²⁰Отец обича Сина и му показва всичко, което прави. Той ще му покаже още по-велики неща от тези и вие ще се удивлявате. ²¹Както Отец възкресява мъртви и им вдъхва живот, така и Синът дава живот на този, на когото пожелае. ²²Отец не съди никого, но е дал пълната власт на Сина да съди, ²³за да могат всички да почитат Сина така, както почитат Отца. Който не почита Сина, не почита Отца, който го е изпратил.

²⁴Уверявам ви: който чуе думите ми и повярва в Онзи, който ме е изпратил, има вечен живот и няма да бъде съден. Той вече е преминал от смърт към живот. ²⁵Уверявам ви: идва времето — и то вече е тук — когато мъртвите ще чуят гласа на Божия Син и всички, които го чуят, ще живеят. ²⁶Както Отец е източникът на живот, така той е направил Сина източник на живот ²⁷и му е дал власт да съди, защото той е Човешкият Син.[†] ²⁸Не се учудвайте на това, защото идва времето, когато всички мъртви в гробовете ще чуят неговия глас ²⁹и ще излязат. Тези, които са вършили добро, ще възкръснат и ще живеят, а тези, които са вършили зло, ще възкръснат и ще бъдат осъдени.“

Исус продължава да говори на юдеите

³⁰„Нищо не мога да извърша сам. Съдя само така, както Отец ми казва. Моята присъда е правилна, защото не се опитвам да върша онова, което аз искам, а онова, което Онзи, който ме е изпратил, иска.“

³¹Ако сам свидетелствам за себе си, свидетелството ми би било недействително. ³²Но има друг, който свидетелства за мен, и зная, че това, което той свидетелства за мен, е истина.

³³Изпратихте хора при Йоан и той потвърди истината. ³⁴Нямам нужда от човек, който да свидетелства за мен; казвам ви това, за да можете да се спасите. ³⁵Йоан беше като лампа, която гори и дава светлина, и вие с радост приемахте светлината му за известно време.

³⁶Но аз имам доказателство за себе си, което е по-силно от това на Йоан, защото делото, което Отец ми е дал да извърша и което върша сега, свидетелства за това, че Отец ме е изпратил. ³⁷Дори моят Баща, който ме изпрати, свидетелства в моя полза. Вие никога не сте чували гласа му, нито сте виждали как изглежда ³⁸и не пазите посланието му в сърцата си, защото не вярвате в този, когото той изпрати. ³⁹Изучавате внимателно Писанията и мислите, че чрез тях ще намерите вечен живот, но те самите свидетелстват за мен! ⁴⁰И въпреки това вие отказвате да дойдете при мен, за да имате живот.

⁴¹Не търся похвала от хората. ⁴²Но аз ви познавам и зная, че в сърцата ви няма любов към Бога! ⁴³Дойдох в името на моя Баща и въпреки това вие не ме приемате. Но дойде ли някой друг от свое име, него ще приемете! ⁴⁴Как можете да повярвате, след като търсите похвала един от друг, а не се стремите да получите похвала от единствения Бог? ⁴⁵Не мислете, че аз ще ви обвиня пред Отца. Този, който ви обвинява, е Моисей, в когото сте положили надеждите си. ⁴⁶Ако наистина вярвахте на Моисей, щяхте да повярвате и на мен, защото той за мен писа. ⁴⁷Но ако не вярвате на това, което той писа, как тогава ще повярвате на това, което аз казвам?“

Исус нахранва повече от 5000 души

(Мат. 14:13–21; Марк 6:30–44; Лука 9:10–17)

Б След това Исус премина на другия бряг на Галилейското езеро (или Тивериадското езеро) ²и много хора го последваха, защото бяха видели знаменията над болни хора, които бе извършил. ³Исус се изкачи на хълма и седна там с учениците си. ⁴Наближаваше юдейският празник Пасха.†

⁵Исус вдигна поглед и като видя, че към него идват много хора, каза на Филип: „Къде можем да купим достатъчно хляб, за да нахраним всички тези хора?“ ⁶(Той каза това само за да изпита Филип, защото вече знаеше какво ще направи.)

⁷Филип отговори: „И с двеста динария† пак няма да можем да купим достатъчно хляб, за да нахраним тези хора—всеки ще получи само по един залък.“

⁸Друг ученик на Исус (Андрей—братът на Симон Петър) му каза: ⁹„Едно момченце тук има пет ечемичени хляба и две риби, но какво е това за толкова много народ?“

¹⁰Исус отговори: „Кажете на хората да седнат.“ (На това място имаше много трева.) Всички насядаха. (Мъжете бяха около пет хиляди.) ¹¹Тогава Исус взе хлябовете, благодари на Бога и раздаде на седналите на тревата, като всеки взе колкото искаше. Същото направи и с рибата.

¹²Когато всички се нахраниха, Исус каза на учениците си: „Съберете останалите парчета, за да не се хвърли нищо!“ ¹³И учениците събраха останалото от петте ечемичени хляба и напълниха дванадесет големи кошници с къшеи, след като всички бяха яли.

¹⁴Когато видяха знамението, което Исус извърши, хората започнаха да говорят: „Този човек наистина е Пророкът, който трябваше да дойде в света.“

¹⁵Исус разбра, че искат насила да го заставят да стане цар и затова отново отиде на хълма сам.

Исус върви по водата

(Мат. 14:22-27; Марк 6:45-52)

¹⁶Привечер учениците му слязоха до езерото. ¹⁷Вече беше тъмно, а Исус още не се беше върнал. Те се качиха на една лодка и се отправиха през езерото към Капернаум. ¹⁸Духаше силен вятър и вълните ставаха все по-големи. ¹⁹Бяха гребали пет-шест километра, когато видяха Исус да върви по водата, приближавайки се към лодката, и се изплашиха. ²⁰Но той им каза: „Не се страхувайте! Аз съм!“ ²¹Тогава учениците с радост го взеха в лодката и тя веднага стигна до мястото, към което бяха тръгнали.

Хората търсят Исус

²²На следващия ден множеството, което беше останало на другия бряг на езерото и знаеше, че там има само една лодка, разбра, че Исус не се е качил на нея с учениците си и че те са заминали сами. ²³Тогава от Тивериада дойдоха няколко лодки и спряха на брега близо до мястото, където хората бяха яли хляба, след като Господ беше казал благодарствена молитва. ²⁴И като видяха, че нито Исус, нито учениците му са там, хората се качиха в лодките и отидоха в Капернаум да го търсят.

Исус, хлябът на живота

²⁵Когато го намериха на другия бряг на езерото, го попитаха: „Учителю, кога дойде тук?“

²⁶Исус отговори: „Уверявам ви: търсите ме не заради знаменията, които видяхте да върша, а защото ядохте хляб и се наситихте.

²⁷Трудете се не за нетрайната храна, а за храната, която трае вечно и носи вечен живот. Човешкият Син[†] ще ви даде тази храна, защото върху него Бог Отец е положил своя печат на одобрение.“

²⁸Хората го попитаха: „Какво трябва да правим, за да вършим делата, които Бог изисква?“

²⁹Исус отговори: „Това, което Бог иска от вас, е да вярвате в Онзи, когото той изпрати.“

³⁰А хората попитаха: „Какво знамение ще извършиш, за да видим и да ти повярваме? Какво ще направиш? ³¹Нашите предци ядоха манна в пустинята, както е казано в Писанията: «Даде им да ядат хляб от небето.»¹“

³²Тогава Исус им отговори: „Уверявам ви: не Моисей ви даде хляб от небето, а моят Баща ви дава истинския хляб от небето, ³³защото Божият хляб е Този, който слиза от небето и дава живот на света.“

³⁴Те му казаха: „Господине, давай ни винаги този хляб.“

³⁵Исус им каза: „Аз съм хлябът, който дава живот. Който дойде при мен, никога няма да огладнее, и който повярва в мен, никога няма да ожаднее. ³⁶Но и по-рано ви казах, че ме видяхте, и пак не вярвате. ³⁷Всеки, който Отец ми дава, ще дойде при мен и който дойде при мен, никога няма да го отпратя, ³⁸защото слязох от небето не да върша каквото аз искам, а каквото Онзи, който ме е изпратил, иска. ³⁹Това е волята на Онзи, който ме изпрати: да не загубя нито един от тези, които той ми е дал, а да възкреся всички в последния ден. ⁴⁰Това е волята на моя Баща: всеки, който види Сина и повярва в него, да има вечен живот и аз ще го възкреся в последния ден.“

⁴¹Тогава юдеите започнаха да негодуват против него, защото той каза: „Аз съм хлябът, слязъл от небето.“ ⁴²„Това не е ли Исус, синът на Йосиф? Ние познаваме баща му и майка му! Как може сега да казва, че е слязъл от небето?“—говореха те.

⁴³Исус им отвърна: „Престанете да негодувате помежду си. ⁴⁴Никой не може да дойде при мен, освен ако Отец, който ме изпрати, не го привлече. И аз ще го възкреся в последния ден. ⁴⁵Пророците писаха: «И всички ще бъдат научени от Бога.»² Всеки, който слуша Отца и се учи от него, идва при мен. ⁴⁶Но никой не е видял Отца, освен Онзи, който е дошъл от Бога. Той е единственият, който е видял Отца. ⁴⁷Уверявам ви: който вярва, има вечен живот. ⁴⁸Аз съм хлябът, който дава живот. ⁴⁹Вашите предци ядоха манна в пустинята, но и те умряха. ⁵⁰Аз съм хлябът, който слиза от небето, и който яде от него, никога няма да умре. ⁵¹Аз съм живият хляб, слязъл от небето, и който яде този

¹«Даде ... небето» Пс. 78:24. ²«И всички ... Бога» Ис. 54:13.

хляб, ще живее вечно. И хлябът, който ще дам, е моята плът, която ще дам, за да живее светът.“

⁵²Тогава юдеите започнаха да спорят помежду си: „Как може да ни даде да ядем плътта му?“

⁵³Исус им каза: „Уверявам ви: ако не ядете плътта на Човешкия Син† и не пиете кръвта му, няма да имате живот в себе си. ⁵⁴Който яде плътта ми и пие кръвта ми, има вечен живот и аз ще го възкреса в последния ден. ⁵⁵Плътта ми е истинската храна, а кръвта ми—истинското питие. ⁵⁶Който яде плътта ми и пие кръвта ми, живее в мен и аз живея в него. ⁵⁷Както Отец, който дава живот, ме изпрати и аз живея поради Отца, така също и този, който яде от мен, ще живее поради мен. ⁵⁸Вашите предци ядоха манна, но умряха, а това е хлябът, слязъл от небето, и който яде този хляб, ще живее вечно.“ ⁵⁹Исус каза това, докато поучаваше в синагогата† в Капернаум.

Думи на вечен живот

⁶⁰Като чува това, много от учениците му казаха: „Трудно е това учение. Кой може да го приеме?“

⁶¹Исус знаеше, че учениците му се оплакват за това и им каза: „Тревожи ли ви това учение? ⁶²Ами ако видите Човешкият Син† да се връща там, където е бил преди? ⁶³Не плътта дава живот, а духът. Думите, които ви говорих, са дух и те дават живот, ⁶⁴но някои от вас не вярват.“ (Защото още от самото начало Исус знаеше кои са хората, които не вярват, както и кой е този, който щеше да го предаде.) ⁶⁵Той добави: „Заради това ви казах, че никой не може да дойде при мен, докато Отец не направи това възможно за него.“

⁶⁶Оттогава много от учениците му се върнаха назад и престанаха да го следват.

⁶⁷Исус попита дванадесетте: „И вие ли искате да си тръгнете?“

⁶⁸Симон Петър отговори: „Господи, при кого да отидем? Ти имаш думи, които дават вечен живот. ⁶⁹Ние вярваме и знаем, че ти си Святият на Бога.“

⁷⁰Тогава Исус отвърна: „Не ви ли избрах аз вас дванадесетте? Но един от вас е дявол.“

⁷¹(Той говореше за Юда, сина на Симон Искариот, защото Юда щеше да го предаде, макар че бе един от дванадесетте.)

Исус и братята му

7 След това Исус тръгна из Галилея. Той не искаше да пътува из Юдея, защото юдеите се опитваха да го убият. ²Наближаваше юдейският празник на шатрите.† ³Братята на Исус му казаха: „Трябва да напуснеш това място и да отидеш в Юдея, за да могат учениците ти там да видят делата, които

вършиш. ⁴Когато някой иска хората да знаят за него, той не крие това, което прави. След като вършиш тези неща, покажи се на света.“ ⁵(Дори братята му не вярваха в него.) ⁶Исус им каза: „Все още не е дошло времето ми, но за вас всяко време е подходящо. ⁷Вас светът не може да мрази, той мрази мен, защото непрекъснато му говоря, че делата му са зли. ⁸Вие идете на празника. Аз няма да отида на този празник, защото времето ми още не е дошло.“ ⁹И като каза това, той остана в Галилея.

¹⁰След като братята му заминаха за празника, Исус също се отправи натам, без никой да знае. ¹¹На празника юдеите го търсеха и се питаха: „Къде е онзи човек?“

¹²И сред народа много се говореше за Исус. Някои казваха: „Той е добър човек.“ А други казваха: „Не, той заблуждава народа.“ ¹³Но никой не се осмеляваше да говори открито за него, защото се страхуваха от юдейските водачи.

Исус поучава в Ерусалим

¹⁴Около средата на празника Исус отиде в храма и започна да поучава. ¹⁵Юдеите бяха удивени и казаха: „Как е научил толкова много този човек, без да е ходил на училище?“

¹⁶Исус отговори: „Това, което поучавам, не е мое, а идва от Онзи, който ме изпрати. ¹⁷Ако човек иска да върши волята на Бога, той ще знае дали това, което поучавам, идва от Бога или говоря от свое име. ¹⁸Който говори от свое име, се опитва да спечели слава за себе си. Но който иска да прослави онзи, който го е изпратил, е искрен и в него няма никакво двуличие. ¹⁹Нима Моисей не ви даде закона? Но никой от вас не се подчинява на този закон. Защо се опитвате да ме убие?“

²⁰Хората отговориха: „В теб се е вселил демон. Кой се опитва да те убие?“

²¹Исус им каза: „Извърших чудо и вие всички сте удивени. ²²Моисей ви даде закона за обрязването, въпреки че то всъщност идва не от Моисей, а от предците ви, и вие обрязвате дори в съботен ден. ²³След като човек може да бъде обрязан в събота, за да се спази Моисеевия закон, защо тогава ми се гневите за това, че съм излекувал цялото тяло на човек в събота? ²⁴Спрете да съдите по външния вид, съдете справедливо.“

Исус ли е Месията

²⁵Тогава някои от хората, които живеяха в Ерусалим, казаха: „Не е ли това човекът, когото се опитват да убият? ²⁶Но той поучава там, където всеки може да го види и чуе, и никой не му казва нищо. Възможно ли е водачите да са решили, че той наисти-

на е Месията[†]? ²⁷Но ние знаем къде е домът на този човек, а когато истинският Месия дойде, никой няма да знае откъде е дошъл.“

²⁸Когато поучаваше в храма, Исус каза високо: „Сигурни ли сте, че ме познавате и знаете откъде съм? Но аз не съм дошъл от себе си и Онзи, който ме изпрати, е истинен. Вие не го познавате, ²⁹но аз го познавам, защото идвам от него и той ме изпрати.“

³⁰Тогава те се опитаха да го хванат, ала никой не можа да го докосне, защото времето му още не бе дошло. ³¹Но много от хората повярваха в него и казваха: „Когато дойде Месията,[†] нима ще извърши повече знамения, отколкото този човек?“

Юдеите се опитват да арестуват Исус

³²Фарисеите[†] чува какво си шушукат хората за него и заедно с главните свещеници изпратиха стражи да го арестуват. ³³Тогава Исус каза: „Ще бъда с вас още малко време, а след това ще се върна при Онзи, който ме изпрати. ³⁴Ще ме търсите, но няма да ме намерите, защото не можете да дойдете там, където ще бъда.“

³⁵Юдеите започнаха да говорят помежду си: „Къде ли смята да отиде, че да не го намерим? Може ли да отиде при нашите хора в гръцките градове и да поучава там гърците? ³⁶Какво означават думите му: «Ще ме търсите, но няма да ме намерите» и «Не можете да дойдете там, където ще бъда»?“

Исус говори за Святия Дух

³⁷През последния, най-важен ден на празника Исус се изправи и каза високо: „Който е жаден, нека дойде при мен и пие. ³⁸Както казва Писанието, реки от жива вода ще бликнат от сърцето на този, който вярва в мен.“ ³⁹Той говореше за Духа, който щяха да получат тези, които вярваха в него. Духът още не беше даден, защото Исус още не беше издигнат в слава.

Спорове относно Исус

⁴⁰Като чува тези думи, някои от хората казаха: „Този човек наистина е Пророкът.“ ⁴¹Други говореха: „Той е Месията.“[†] Трети казваха: „Месията няма да дойде от Галилея! ⁴²Писанието казва, че Месията ще бъде от рода на Давид[†] и ще дойде от Витлеем—града, в който е живял Давид.“ ⁴³И така, между хората имаше разногласие относно Исус. ⁴⁴Някои от тях искаха да го арестуват, но никой не можа да го направи.

Юдейските водачи отказват да повярват

⁴⁵Стражите се върнаха при главните свещеници и фарисеите.[†] Те ги попитаха: „Защо не го доведохте?“

⁴⁶Стражите отвърнаха: „Никой не е говорил така, както този човек!“

⁴⁷Тогава фарисеите им казаха: „И вас ли ви заблуди? ⁴⁸Някой от водачите или фарисеите да е повярвал в него? ⁴⁹Какво ли разбира това простолудие от закона! Те са прокълнати от Бога.“

⁵⁰Но един от тях, Никодим, който беше ходил при Исус по-рано, им каза: ⁵¹„Нима нашият закон ще ни позволи да осъдим човек, без да го изслушаме и разберем какво е направил?“

⁵²Те му отговориха: „Ти също ли си от Галилея? Изследвай Писанията и ще видиш, че няма пророк, който да идва от Галилея.“ ⁵³И хората се разотидоха по домовете си.

Жената, заловена в изневяра

8 Исус отиде на Елеонската планина.[†] ²Рано сутринта той се върна в храма. Всички хора се събраха около него и той седна и започна да ги учи. ³Законоучителите и фарисеите[†] доведоха една жена, която беше уличена в съпругеска изневяра, изправиха я пред множеството ⁴и казаха на Исус: „Учителю, тази жена беше заловена на местопрестъплението, тя изневери на съпруга си. ⁵Законът на Моисей ни заповядва да пребием с камъни такава жена. Ти какво казваш?“ ⁶(Те използваша този въпрос, за да намерят повод да го обвинят в нещо.) Но Исус се наведе и започна да пише с пръст на земята. ⁷Те обаче продължиха да го питат и той се изправи и им каза: „Нека онзи от вас, който е безгрешен, пръв хвърли камък по нея.“ ⁸След това отново се наведе и започна да пише на земята.

⁹Когато чуха това, хората започнаха да си тръгват един по един, като първи си тръгнаха по-възрастните, и Исус остана сам с жената, която все още стоеше там. ¹⁰Той се изправи и я попита: „Жено, къде са хората? Нито един от тях ли не те осъди?“

¹¹Тя отговори: „Нито един, господине.“

Тогава Исус каза: „Аз също не те осъждам. Върви си и отсега нататък не съгрешавай отново.“¹

Исус, светлината на света

¹²По-късно Исус пак им говореше и им каза: „Аз съм светлината за света. Който ме последва, никога няма да ходи в тъмнина, а ще има светлината, която носи живот.“

¹³Тогава фарисеите[†] му казаха: „Ти сам свидетелстваш за себе си и свидетелството ти не е валидно.“

¹⁴Исус отговори: „Въпреки че сам свидетелствам за себе си, свидетелството ми е вярно, защото зная откъде съм дошъл и къде отивам. А вие не знаете откъде идвам и накъде отивам. ¹⁵Вие

¹Стихове 7:53-8:11 Най-старите и достоверни гръцки ръкописи не съдържат тези стихове.

съдите по човешки критерии. Аз не съдя никого. ¹⁶Но ако съдя, присъдата ми е вярна, защото не съдя сам, а заедно с Отца, който ме изпрати. ¹⁷Вашият закон казва, че ако двама свидетели твърдят едно и също, трябва да приемете това, което казват. ¹⁸Аз свидетелствам за себе си, а другият ми свидетел е Отец, който ме изпрати.“

¹⁹Тогава го попитаха: „Къде е твоят Баща?“

Исус отговори: „Нито мен познавате, нито моя Баща. Ако познавахте мен, щяхте да познавате и моя Баща.“ ²⁰Исус каза тези неща, когато поучаваше в храма, близо до кутията за събиране на дарения, но никой не го арестува, защото времето му още не беше дошло.

Юдеите не разбират Исус

²¹И отново Исус им каза: „Аз си отивам и вие ще ме търсите, но ще умрете с греха си. Не можете да дойдете там, където отивам.“

²²А юдеите започнаха да се питат: „Нима ще се самоубие? Дали това имаше предвид, когато каза: «Не можете да дойдете там, където отивам»?“

²³Исус им отговори: „Вие сте оттук—от долу. Аз дойдох от горе. Вие принадлежите на този свят, а аз не принадлежа на този свят. ²⁴Затова ви казах, че ще умрете с греха си. Да, с греха си ще умрете, ако не повярвате, че АЗ СЪМ.¹“

²⁵Тогава го попитаха: „Кой си ти?“

Исус отговори: „Аз съм това, което ви говорих от самото начало. ²⁶Имам много неща да кажа за вас и мога да ви съдя. Но аз говоря на света само това, което съм чул от Онзи, който ме е изпратил, а той казва истината.“

²⁷(Те не разбраха, че той им говори за Отца.) ²⁸Исус продължи: „Когато издигнете Човешкия Син,[†] ще разберете, че АЗ СЪМ и че не върша нищо от себе си, а говоря само това, което Отец ме е научил. ²⁹Онзи, който ме изпрати, не ме е оставил сам. Той е с мен, защото аз винаги върша това, което го радва.“ ³⁰Докато Исус говореше за тези неща, много хора повярваха в него.

Исус говори за освобождение от греха

³¹И Исус започна да говори на юдеите, които бяха повярвали в него: „Ако продължите да спазвате моето учение, вие наистина сте мои ученици. ³²Тогава ще познаете истината и истината ще ви освободи.“

³³Юдеите отговориха: „Ние сме потомци на Авраам и никога не сме били роби на никого. Защо казваш, че ще бъдем освободени?“

¹АЗ СЪМ Името на Бога, използвано в Изх. 3:14. Може също да означава „Аз съм този (Месията).“ Споменава се още в 8:28, 58; 13:19.

³⁴Исус отговори: „Уверявам ви: всеки, който върши грях, е роб на греха. ³⁵Робът не остава завинаги в семейството на господаря, а синът ще бъде там завинаги. ³⁶Ако Синът ви освободи, ще бъдете наистина свободни. ³⁷Зная, че сте потомци на Авраам, но се опитвате да ме убиете, защото не желаете да приемете моето учение. ³⁸Аз ви говоря това, което съм видял от моя Баща, а вие вършите онова, което сте чули от вашия баща.“

³⁹Казаха му: „Нашият баща е Авраам.“

Исус отговори: „Ако наистина бяхте деца на Авраам, щяхте да вършите делата, които Авраам вършеше. ⁴⁰Аз съм човек, който ви казва истината, която е чул от Бога, а вие се опитвате да ме убиете. Авраам не вършеше такива неща. ⁴¹Вие постъпвате както баща си.“

Тогава те му казаха: „Ние не сме незаконнородени. Имаме един баща: Бог.“

⁴²Исус им отговори: „Ако Бог наистина беше ваш Баща, вие щяхте да ме обичате, защото аз от Бога дойдох и сега съм тук. Не дойдох от себе си: той ме изпрати. ⁴³Защо не разбирате това, което ви говоря? Защото не можете да приемете моето учение. ⁴⁴Вашият баща е дяволът и вие искате да следвате желанията на баща си. Дяволът бе убиец от самото начало и никога не е стоял на страната на истината, защото в него няма никаква истина. Когато говори лъжи, той открива истинската си същност, защото е лъжец и баща на лъжите. ⁴⁵Но понеже аз говоря истината, вие не ми вярвате. ⁴⁶Може ли някой от вас да ме уличи в грях? Ако говоря истината, защо не ми вярвате? ⁴⁷Който принадлежи на Бога, приема Божиите думи. Вие затова не слушате, защото не принадлежите на Бога.“

Исус говори за себе си и за Авраам

⁴⁸Юдеите му отговориха: „Ние казваме, че си самарянин† и че в теб се е вселил демон. Не сме ли прави?“

⁴⁹Исус отвърна: „В мен няма демон. Аз почитам своя Баща, но вие не ме почитате. ⁵⁰Аз не се опитвам да спечеля слава за себе си. Има друг, който иска тази слава за мен, и той е съдията. ⁵¹Уверявам ви: ако човек спазва моето учение, никога няма да умре.“

⁵²Юдеите казаха на Исус: „Сега със сигурност знаем, че в теб се е вселил демон! Авраам и пророците умряха, а ти казваш: «Ако човек спазва моето учение, никога няма да умре.» ⁵³Нима твърдиш, че си по-велик от нашия баща Авраам? Той умря, умряха и пророците. Ти за кого се мислиш?“

⁵⁴Исус отговори: „Ако търся слава сам за себе си, тази слава нищо не значи. Мен ме прославя моят Баща, когото наричате свой Бог, ⁵⁵ала никога не сте го познавали, докато аз го познавам. Ако кажа, че не го познавам, ще бъда лъжец като вас. Но

аз го познавам и изпълнявам това, което той казва. ⁵⁶Вашият праотец Авраам се радваше, че ще види деня, в който ще дойда. Той видя този ден и беше щастлив.“

⁵⁷Тогава юдеите казаха на Исус: „Как може да си виждал Авраам? Та ти нямаш и петдесет години!“

⁵⁸Исус им отговори: „Уверявам ви: преди да се роди Авраам, АЗ СЪМ!“ ⁵⁹След което те взеха камъни, за да ги хвърлят по него, но Исус се скри и напусна храма.

Исус излекува слепец по рождение

9 По пътя Исус видя един слепец по рождение. ²Учениците му го попитаха: „Учителю, заради чий грях този човек се е родил сляп—негов или на родителите му?“

³Исус отговори: „Нито той, нито родителите му са извършили грях. Родил се е сляп, за да може да се изяви действието на Божията сила. ⁴Докато е още ден, трябва да продължим да вършим делата на Онзи, който ме изпрати. Никой не може да работи, когато настъпи нощта. ⁵Докато съм в света, аз съм светлина за света.“

⁶След като каза това, Исус плю на земята, направи кал от слюнката и намаза с нея очите на слепеца. ⁷После му каза: „Иди и се измий в къпалнята Силоам.“ (което означава „изпратен“) Човекът отиде в къпалнята, изми се и се върна прогледнал.

⁸Съседите му и онези, които бяха свикнали да го виждат да проси, казаха: „Това не е ли същият човек, който преди седеше и просеше?“

⁹Някои казаха: „Да, той е.“ Други не се съгласиха: „Не, не е той. Този само прилича на него.“

Тогава човекът каза: „Аз съм този, който преди беше сляп.“

¹⁰Хората го попитаха: „Как прогледна?“

¹¹Той отговори: „Човекът, наречен Исус, направи малко кал и намаза очите ми с нея. След това ми каза да отида в Силоам и да се измия. И аз отидох, измих се и прогледнах.“

¹²Хората попитаха: „Къде е той?“

Човекът отвърна: „Не зная.“

Фарисеите разпитват прогледналия

¹³Тогава отведоха при фарисеите[†] човека, който преди това беше сляп. ¹⁴(А денят, в който Исус направи калта и върна зрението на слепия, беше събота.) ¹⁵И така, фарисеите отново започнаха да го разпитват как е прогледнал.

Човекът им каза: „Той намаза очите ми с кал, аз се измих и сега виждам.“

¹⁶Някои от фарисеите казаха: „Този човек не е от Бога, защото не спазва съботния ден.“

Други пък питаха: „Но как може един грешен човек да извърши такива знамения?“ И между тях възникна спор.

¹⁷Те отново попитаха прогледналия слепец: „Какво ще кажеш за него, след като те излекува и сега виждаш?“

Човекът отговори: „Той е пророк.“

¹⁸Но юдеите все още не можеха да повярват, че човекът е бил сляп и е прогледнал. Те извикаха родителите му ¹⁹и ги попитаха: „Това ли е вашият син, за когото казвате, че е роден сляп? Тогава как така сега може да вижда?“

²⁰Родителите му отговориха: „Знаем, че това е нашият син и че е роден сляп. ²¹Но как може да вижда сега и кой е върнал зрението му, не знаем. Него питайте! Той е достатъчно голям, за да отговори сам.“ ²²(Родителите му казаха това, защото се страхуваха от юдейските водачи, които вече бяха решили да отлъчат от синагогата† всеки, който признае Исус за Месията.† ²³По тази причина те казаха: „Той е достатъчно голям. Него питайте!“)

²⁴Юдейските водачи за втори път извикаха прогледналия слепец и му казаха: „Отдай слава на Бога, като кажеш истината! Ние знаем, че този човек е грешник.“

²⁵Той отговори: „Дали е грешник, не зная. Едно зная: че бях сляп, а сега виждам.“

²⁶Те го попитаха: „Какво ти направи той? Как ти върна зрението?“

²⁷Човекът отговори: „Вече ви казах, но вие не желаете да ме чуете. Защо искате да ви го повторя? Да не би и вие да искате да станете негови ученици?“

²⁸Тогава юдейските водачи го наругаха: „Ти си негов ученик, а ние сме ученици на Моисей. ²⁹Знаем, че Бог е говорил на Моисей, а този човек не знаем дори откъде идва.“

³⁰Човекът каза: „Странно е, че не знаете откъде идва, а той ми върна зрението. ³¹Всички знаем, че Бог не слуша грешните. Той слуша само онзи, който е благочестив и постъпва според волята му. ³²Никой досега не е излекувал слепец по рождение. ³³Ако този човек не беше от Бога, не би могъл да извърши нищо.“

³⁴Юдейските водачи му отговориха: „Ти си роден потънал в грях! Нас ли се опитваш да учиш?“ И го изгониха навън.

³⁵Исус чу, че юдейските водачи са го изгонили, намери го и му каза: „Вярваш ли в Човешкия Син†?“

³⁶Човекът попита: „Кой е той, господине? Кажи ми, за да повярвам в него.“

³⁷Исус му каза: „Ти вече си го видял. Той е този, който разговаря с теб сега.“

³⁸Човекът отговори: „Вярвам, Господи!“ и му се поклони.

³⁹Исус каза: „Да съдя дойдох на този свят, за да могат тези, които не виждат, да прогледнат, а тези, които виждат, да ослепеят.“

⁴⁰Някои от намиращите се наблизко фарисеи† чуха това и го попитаха: „Нима искаш да кажеш, че ние също сме слепи?“

⁴¹Исус им каза: „Ако наистина бяхте слепи, нямаше да сте виновни в грях, но вие твърдите: «Виждаме!»—затова грехът ви остава.“

Притча за пастира и стадото

10 „Уверявам ви: този, който не влиза в кошарата през вратата, а се покатерва от друго място, е крадец и разбойник. ²А този, който влиза през вратата, е пастирът на стадото. ³На него пазачът отваря вратата и овцете чуват гласа му. Той вика своите овце по име и ги извежда. ⁴И когато ги изведе всичките, тръгва пред тях и те го следват, защото познават гласа му. ⁵Те никога няма да тръгнат след непознат човек, а ще избягат от него, защото не познават гласа му.“ ⁶Исус им разказа тази притча, но те не разбраха смисъла ѝ.

Исус е добрият пастир

⁷Затова Исус каза отново: „Уверявам ви: аз съм вратата за овцете. ⁸Всички, които дойдоха преди мен, са крадци и разбойници и овцете не ги послушаха. ⁹Аз съм вратата: който влезе през мен, ще бъде спасен. Ще може да влиза и да излиза, и ще намира всичко, от което се нуждае. ¹⁰Крадецът идва единствено да краде, да убива и да руши, а аз дойдох, за да дам живот—живот в цялата му пълнота.

¹¹Аз съм добрият пастир. Добрият пастир живота си дава за овцете. ¹²Наемният работник не е като пастира, защото не е стопанин на овцете и щом види, че идва вълк, ги изоставя и избягва. Тогава вълкът напада овцете и те се пръсват на разни страни. ¹³Наемният работник побягва, защото само са го наели и той не милее за овцете.

¹⁴Аз съм добрият пастир. Аз познавам овцете си и овцете ми ме познават, ¹⁵също както Отец ме познава и аз познавам Отца. Аз давам живота си за тези овце. ¹⁶Имам и други овце, които не са в това стадо. Трябва и тях да доведа. Те ще слушат гласа ми и ще станат едно стадо с един пастир. ¹⁷Отец ме обича, защото давам живота си, за да го получа отново. ¹⁸Никой не ми го отнема, аз го давам по собствена воля. Имам право да го дам и имам право отново да го получа. Това ми заповяда моят Баща.“

¹⁹Тези думи отново предизвикаха спорове сред юдеите. ²⁰Много от тях казваха: „В него се е вселил демон и той е полудял. Защо го слушате?“

²¹Други говореха: „Това не са думи на човек, в който се е вселил демон. Нима демон може да върне зрението на слепец?“

Юдеите против Исус

²²В Ерусалим дойде време за празника Освещение.[†] Беше зима.
²³Исус се намираше в двора на храма при Соломоновия портик.[†]
²⁴Юдеите се събраха около него и казаха: „Колко време ще ни държиш в недоумение? Ако ти си Месията,[†] кажи ни го ясно.“

²⁵Исус отговори: „Вече ви казах, но вие не вярвате. Делата, които върша в името на моя Баща, показват кой съм. ²⁶Но вие не вярвате, защото не сте от моето стадо. ²⁷Моите овце слушат гласа ми. Аз ги познавам и те ме следват. ²⁸Аз им давам вечен живот. Те никога няма да умрат и никой не може да ги грабне от ръката ми. ²⁹Това, което моят Баща ми е дал, е по-важно от всичко останало¹ и никой не може да ги грабне от ръката на Отца. ³⁰Аз и Отец сме едно.“

³¹Юдеите отново взеха камъни, за да го убият. ³²Исус им каза: „Аз извърших за вас много добри дела според заповедта на Отца. За кое от тях искате да ме убие с камъни?“

³³Юдеите отвърнаха: „Искаме да те убием с камъни не заради добро, което си извършил, а защото богохулстваш и макар че си простосмъртен, се представяш за Бог.“

³⁴Исус попита: „Не е ли написано във вашия закон: «Казах, че сте богове»²? ³⁵Той нарича богове хората, на които е дадено Божието послание, а Писанията не могат да бъдат отменени. ³⁶Защо тогава казвате, че богохулствам, когато казах: «Аз съм Божият Син»? Аз съм този, когото Отец избра и изпрати в света. ³⁷Ако не върша делата на моя Баща, не ми вярвайте. ³⁸Но ако ги върша, дори и да не вярвате на мен, трябва да вярвате на делата ми и тогава ще знаете и ще разберете, че Отец е в мен и аз съм в Отца.“

³⁹Тогава юдеите отново се опитаха да го хванат, но той се изплъзна от ръцете им.

⁴⁰След това пак се върна на другия бряг на река Йордан, на мястото, където Йоан беше кръщавал[†] по-рано, и остана там.
⁴¹Много хора дойдоха при него и казваха: „Йоан никога не извърши знамение, но всичко, което каза за този човек, е вярно.“ ⁴²И мнозина там повярваха в Исус.

Смъртта на Лазар

11 Във Витания, където живееше Мария и сестра ѝ Марта, имаше един болен човек на име Лазар. ²(Мария беше същата тази жена, която помаза Господа с миро и избърса краката му с косата си. Болният Лазар беше неин брат.) ³Затова сестрите изпратиха човек да каже на Исус: „Господи, твоят скъп приятел е болен.“

¹Това ... останало Или: „Моят Баща, който ми ги е дал, е по-велик от всичко“.
²«Казах ... богове» Пс. 82:6.

⁴Като чу това, Исус каза: „Тази болест не е смъртоносна, а е за слава на Бога, за да може Божият Син да се прослави чрез нея.“
⁵(Исус обичаше Марта и сестра ѝ, и Лазар.) ⁶Като чу, че Лазар е болен, той остана още два дни на мястото, където беше. ⁷След това каза на учениците си: „Да се върнем в Юдея.“

⁸Учениците отговориха: „Учителю, недей! Неотдавна юдеите се опитваха да те убият с камъни. Нима искаш пак да се върнеш там?“

⁹Исус отговори: „Нали денят има дванадесет часа? Ако човек върви през деня, няма да се спъне, защото вижда светлината на този свят. ¹⁰Но когато върви през нощта, той се спъва, защото я няма светлината да му помага.“

¹¹Като каза това, Исус продължи: „Нашият приятел Лазар е заспал, но аз отивам да го събудя.“

¹²Учениците отговориха: „Господи, щом спи, значи ще се оправи!“

¹³Исус говореше за смъртта на Лазар, но те помислиха, че има предвид естествения сън. ¹⁴Затова Исус ясно им каза: „Лазар е мъртъв. ¹⁵Заради вас се радвам, че не бях там, защото сега ще повярвате. Но нека отидем при него.“

¹⁶Тогавата Тома (наречен Близник) каза на другите ученици: „Да отидем и ние, за да умрем с Исус.“

Исус във Витания

¹⁷Когато Исус пристигна във Витания, тялото на Лазар вече четири дни лежеше в гробницата. ¹⁸А Витания се намираше само на около три километра от Ерусалим, ¹⁹така че много юдеи бяха дошли при Марта и Мария да ги утешават за загубата на брат им.

²⁰Марта чу, че Исус идва, и отиде да го посрещне, а Мария остана у дома. ²¹Тогавата Марта каза на Исус: „Господи, ако ти беше тук, брат ми нямаше да умре. ²²Но аз зная, че и сега Бог ще ти даде всичко, което поискаш от него.“

²³Исус ѝ каза: „Брат ти ще възкръсне.“

²⁴Марта отговори: „Зная, че ще възкръсне при възкресението в последния ден.“

²⁵Исус ѝ каза: „Аз съм възкресението и животът. Който вярва в мен, макар и да умре—ще живее, ²⁶и всеки, който живее и вярва в мен, никога няма да умре. Вярваш ли в това?“

²⁷„Да, Господи!—отвърна тя.—Вярвам, че ти си Месията,† Божият Син, който трябваше да дойде в света.“

Исус плаче

²⁸След като каза това, Марта се върна, извика сестра си Мария и когато бяха сами, ѝ каза: „Учителят е тук и те вика.“ ²⁹Щом чу това, Мария бързо стана и отиде при него. ³⁰(Исус още не беше влязъл в селото, а стоеше там, където го беше посрещнала Марта.)

³¹Юдеите, които бяха в къщата заедно с нея и я утешаваха, видяха, че Мария става и забързано излиза навън. Те я последваха, мислейки, че тя отива да скърби при гробницата. ³²Когато Мария пристигна на мястото, където беше Исус, и го видя, падна в краката му и каза: „Господи, ако ти беше тук, брат ми нямаше да умре.“

³³Исус я видя как плаче и как плачат юдеите, дошли с нея, и дълбоко се нажали и развълнува. ³⁴Той попита: „Къде го погребяхте?“ Те му казаха: „Господи, ела да видиш.“

³⁵Исус се просълзи.

³⁶Тогава юдеите казаха: „Виж колко го е обичал!“

³⁷А някои попитаха: „Нима този човек, който върна зрението на слепеца, не можеше да спаси Лазар от смърт?“

Исус възкресява Лазар

³⁸Исус отново се натъжи и отиде при гробницата, която беше една пещера, затворена с голям камък. ³⁹Исус каза: „Отместете камъка!“

Марта, сестрата на починалия, отвърна: „Но Господи, тялото сигурно вече се е вмирисало, тъй като Лазар е мъртъв от четири дни!“

⁴⁰Исус ѝ отговори: „Не ти ли казах, че ако повярваш, ще видиш Божията слава?“

⁴¹Тогава отместиха камъка. Исус вдигна поглед и каза: „Отче, благодаря ти, че ме чу. ⁴²Зная, че винаги ме чуваш, но казвам това заради хората наоколо, за да повярват, че ти ме изпрати.“

⁴³След това извика със силен глас: „Лазаре, излез!“ ⁴⁴Мъртвият излезе навън. Ръцете и краката му бяха обвити в платно, а лицето му беше покрито с кърпа.

Исус им каза: „Разповийте го и го оставете да си върви.“

Юдейските водачи кроят планове да убият Исус

(Мат. 26:1-5; Марк 14:1-2; Лука 22:1-2)

⁴⁵Тогава много от юдеите, които бяха дошли при Мария и видяха какво направи Исус, повярваха в него. ⁴⁶Но някои от тях отидоха при фарисеите[†] и им разказаха какво е извършил Исус. ⁴⁷Тогава главните свещеници и фарисеите събраха Синедриона[†] и казаха: „Какво да правим? Този човек върши много знамения. ⁴⁸Ако го оставим да продължава така, всички ще повярват в него. Тогава ще дойдат римляните, ще разрушат храма ни и ще унищожат народа ни.“

⁴⁹Но един от тях на име Каяфа, който беше първосвещеник през онази година, им каза: „Вие не знаете нищо ⁵⁰и не разбирате, че е по-добре един човек да умре за хората, отколкото целият народ да бъде унищожен.“

⁵¹Каяфа не каза това от себе си. Тъй като през онази година беше първосвещеник, той пророкува, че Исус ще умре за хората, ⁵²и не само за юдейския народ, а за да събере всички Божии деца, разпилени по света, и ги направи един народ.

⁵³От този ден юдейските водачи започнаха да кроят планове как да убият Исус. ⁵⁴Той престана да ходи открито сред юдеите, напусна Ерусалим и отиде на едно място близо до пустинята, в град Ефраим, където остана с учениците си.

⁵⁵Наближаваше юдейският празник Пасха[†] и много хора от областта бяха дошли в Ерусалим преди празника, за да се пречистят. ⁵⁶Те търсеха Исус и в храма се питаха един друг: „Как мислите, няма ли да дойде на празника?“ ⁵⁷Главните свещеници и фарисеите[†] бяха издали заповед ако някой знае къде се намира Исус, да им съобщи, за да го арестуват.

Исус във Витания с приятелите си

(Мат. 26:6–13; Марк 14:3–9)

12 Шест дни преди Пасхата[†] Исус отиде във Витания, където живееше Лазар, когото той беше възкресил от мъртвите. ²Там му приготвиха вечеря и Марта поднасяше храната. Лазар беше един от тези, които се хранеха заедно с Исус. ³Тогава Мария донесе около половин литър скъпо миро от чист нард¹ и го изля върху нозете на Исус, а после ги избърса с косата си. Благоуханието на маслото изпълни цялата къща.

⁴Един от учениците на Исус, Юда Искариотски, който по-късно щеше да го предаде, каза: ⁵„Това миро, което струва триста динария,[†] трябваше да бъде продадено и парите да се дадат на бедните.“ ⁶(Той каза това не от загриженост за бедните, а защото беше крадец—държеше касата и често си взимаше пари оттам.)

⁷Тогава Исус отговори: „Не я спирай! Нека направи това за деня на моето погребение. ⁸Бедните винаги ще бъдат с вас, но аз няма винаги да съм с вас.“

Заговорът срещу Лазар

⁹Много от юдеите чуха, че Исус е във Витания и отидоха там не само заради него, а и за да видят Лазар, когото Исус беше възкресил от мъртвите. ¹⁰Тогава главните свещеници решиха да убият и Лазар, ¹¹защото заради него много юдеи ги оставяха и започваха да вярват в Исус.

¹миро от чист нард Много скъпо масло от корените на едноименното растение в Индия.

Исус влиза в Ерусалим като цар*(Мат. 21:1-11; Марк 11:1-11; Лука 19:28-40)*

¹²На следващия ден многото хора, дошли в Ерусалим за Пасхата,[†] чуха, че Исус ще пристигне в града. ¹³Те взеха палмови клонки и излязоха да го посрещнат с възгласи:

„«Осанна[†]!

Благословен да бъде този, който идва в името на Господа!»

Псалм 118:25-26

Благословен да бъде царят на Израел!»

¹⁴Исус намери едно магаренце и се качи на него, както е казано в Писанието:

¹⁵ „Не се страхувай, Сионе!¹

Виж! Твоят цар идва, възседнал магаренце.“ *Захария 9:9*

¹⁶(Първоначално учениците му не разбраха това, но когато Исус бе издигнат в слава, те си спомниха, че това бе писано за него и че те бяха направили тези неща за него.)

Хората разказват за Исус

¹⁷Тези, които бяха с Исус, когато възкреси Лазар от мъртвите и му заповяда да излезе от гробницата, започнаха да разказват на всички за станалото. ¹⁸Затова и множеството бе излязло да го посрещне, защото бяха чули, че той е извършил това знамение. ¹⁹Тогава фарисеите[†] казаха помежду си: „Вижте, че не постигаме нищо! Ето, целият свят е тръгнал след него!“

Исус говори за живота и смъртта

²⁰Сред дошлите в Ерусалим на поклонение за празника Пасха[†] имаше и някои гърци. ²¹Те отидоха при Филип, който беше от галилейския град Витсаида, и започнаха да го молят: „Господине, искаме да видим Исус.“ ²²Филип отиде и каза на Андрей, след което двамата отидоха и казаха на Исус.

²³Исус им отговори: „Дойде времето Човешкият Син[†] да се прослави. ²⁴Уверявам ви: ако пшениченото зърно не падне на земята и не умре, то си остава само едно, но ако умре, ражда много зърна. ²⁵Който обича живота си, ще го загуби, а който мрази живота си на този свят, ще го запази за вечен живот. ²⁶Който ми служи, трябва да ме следва. Където съм аз, там трябва да бъде и моят служител. Отец ще почете всеки, който ми служи.“

¹Сион Ерусалим, градът на Божия избран народ.

Исус говори за своята смърт

²⁷„Сега душата ми е развълнувана и не зная дали да кажа: «Отче, избави ме от това страдание!» Но нали затова съм дошъл на този свят, за да страдам! ²⁸Отче, прослави името си!“

Тогава от небето се разнесе глас: „Прославил съм го и пак ще го прославя!“

²⁹Хората, които бяха там и чуха, помислиха, че това е гръм. Други пък казаха: „Ангел му говори.“

³⁰В отговор Исус им каза: „Не заради мен дойде този глас, а заради вас. ³¹Настъпи часът този свят да бъде съден. Сега управителят на този свят ще бъде изгонен. ³²Когато бъде издигнат от земята, ще привлече всички хора към себе си.“ ³³(Той каза това, за да посочи с каква смърт ще умре.)

³⁴Хората му отговориха: „Но от закона знаем, че Месията[†] ще живее вечно. Защо казваш, че Човешкият Син[†] трябва да бъде издигнат? Кой е този Човешки Син?“

³⁵Тогава Исус им каза: „Светлината ще бъде сред вас още малко. Затова вървете, докато имате светлината, за да не ви погълне мракът. Който върви в тъмнина, не знае къде отива. ³⁶Доверете се на светлината, докато все още я имате, за да станете хора, които принадлежат на светлината.“ Като каза това, Исус си тръгна и се скри от тях.

Юдеите отказват да повярват

³⁷Въпреки че беше извършил тези знамения пред очите им, те не повярваха в него, ³⁸за да се изпълни казаното от пророк Исаия:

„Господи, кой повярва на посланието ни?

И на кого Господ разкри силата си?“

Исаия 53:1

³⁹Затова те не можеха да повярват, защото Исаия беше казал още:

⁴⁰ „Бог заслепи очите им и вкамени сърцата им,

за да не видят с очите си, нито да разберат със сърцата си, и се обърнат към мен, за да ги излекувам.“

Исаия 6:10

⁴¹Исаия каза това, защото видя славата на Исус и говори за него.

⁴²Дори и сред юдейските водачи имаше много хора, които бяха повярвали в Исус, но поради страх от фарисеите[†] не признаваха това открито, за да не бъдат отлъчени от синагогата.[†] ⁴³Те обичаха хорските хвалби повече, отколкото похвалите от Бога.

Учението на Исус ще съди хората

⁴⁴Исус каза високо: „Който вярва в мен, вярва не само в мен, но и в Онзи, който ме изпрати. ⁴⁵И който вижда мен, вижда

Онзи, който ме изпрати. ⁴⁶Дойдох на света като светлина, за да не може никой, който вярва в мен, да остане в тъмнина.

⁴⁷Ако някой чуе думите ми и не им се подчинява, аз няма да го съдя, защото не съм дошъл, за да съдя света, а за да го спася. ⁴⁸Има кой да съди този, който ме отхвърля и не приема думите ми. Словото, което съм говорил, ще го съди в последния ден. ⁴⁹Защото аз говорех не от себе си, а самият Отец, който ме изпрати, ми заповяда какво да говоря и да поучавам. ⁵⁰Аз зная, че неговата заповед носи вечен живот. Така че това, което говоря, е същото, което Отец ми каза.“

Исус измива краката на учениците си

13 Беше преди празника Пасха[†] и Исус знаеше, че е дошло времето да напусне този свят и да отиде при Отца. Той винаги бе обичал онези в света, които бяха негови, и сега им показва цялата си любов.

²Бяха седнали да вечерят. Дяволът вече беше вложил в сърцето на Юда, сина на Симон Искариот, мисълта да предаде Исус. ³Но Исус знаеше, че Отец е предал всичко в ръцете му и че той от Бога е дошъл и при Бога ще се върне. ⁴Той стана от масата и свали горната си дреха, взе една кърпа и я завърза на кръста си. ⁵След това наля вода в един леген и започна да мие краката на учениците и да ги бърше с кърпата, завързана на кръста му.

⁶Той стигна до Симон Петър, който му каза: „Господи, нима ти ще измиеш краката ми?“

⁷Исус отговори: „Сега не разбираш какво правя, но по-късно ще разбереш.“

⁸Петър му каза: „Никога няма да позволя да измиеш краката ми!“

А Исус отвърна: „Ако не те измия, няма да бъдеш един от онези, които ми принадлежат.“

⁹Тогаваш Симон Петър му каза: „Господи, измий не само краката ми, а и ръцете и главата ми!“

¹⁰Исус каза: „Когато човек се е изкъпал, цялото му тяло е чисто и трябва да измие само краката си. Вие сте чисти, но не всички.“ ¹¹(Исус знаеше кой ще го предаде и затова каза: „Не всички сте чисти.“)

¹²След като изми краката им, той отново облече горната си дреха, върна се на мястото си и им каза: „Разбирате ли какво направих за вас? ¹³Вие ме наричате «Учител» и «Господ» и сте прави, защото наистина съм такъв. ¹⁴Както аз, вашият Учител и Господ, измих краката ви, така и вие един на друг трябва да миете краката си. ¹⁵Дадох ви пример, за да вършите за другите това, което аз направих за вас. ¹⁶Уверявам ви: слугата не стои по-високо от своя господар, нито пратеникът е по-велик от този,

който го изпраща. ¹⁷Като знаете тези неща и ги изпълнявате, ще бъдете благословени.

¹⁸Не говоря за всички вас. Познавам тези, които съм избрал, но трябва да се сбъдне казаното в Писанието: «Човекът, с когото разделих хляба си, се обърна срещу мен.»¹ ¹⁹Казвам ви това сега, преди то да се е случило, така че когато се случи, да повярвате, че АЗ СЪМ. ²⁰Уверявам ви: който приеме изпратения от мен, приема мен, а който приеме мен, приема Онзи, който ме изпрати.“

Исус предсказва кой ще го предаде

(Мат. 26:20-25; Марк 14:17-21; Лука 22:21-23)

²¹След като изрече това, Исус дълбоко се развълнува и открито заяви: „Уверявам ви: един от вас ще ме предаде.“

²²Учениците му започнаха да се споглеждат в недоумение за кого говори. ²³Един от учениците, този, когото Исус обичаше, седеше до Исус. ²⁴Тогава Симон Петър му направи знак да попита Исус кого има предвид.

²⁵И той се облегна назад върху гърдите на Исус и попита: „Господи, кой е той?“

²⁶Исус отговори: „Това ще бъде онзи, за когото натопя залька хляб и му го дам.“ След това натопи залька и го подаде на Юда, сина на Симон Искарот. ²⁷В момента, в който Юда взе хляба, Сатана влезе в него. Тогава Исус му каза: „Направи бързо това, което възнамеряваш да извършиш.“ ²⁸Никой от седящите на масата не разбра защо Исус му казва това. ²⁹Някои помислиха, че понеже Юда държи касата, Исус го праща да купи нещо необходимо за празника или да даде нещо на бедните.

³⁰Юда взе залька и веднага излезе. Беше нощ.

Исус говори за своята смърт

³¹След като той излезе, Исус каза: „Сега Човешкият Син† се прославя и Бог се прославя чрез него. ³²Щом Бог се прославя чрез него, то и Бог ще го прослави чрез себе си и ще направи това много скоро.

³³Дечица, няма да бъда с вас много дълго. Ще ме търсите и това, което казах на юдеите, казвам и на вас сега: «Не можете да дойдете там, където отивам.»

³⁴Нова заповед ви давам: Обичайте се един друг! Както аз ви обикнах, така и вие трябва да се обичате един друг. ³⁵Ако имате любов един към друг, всички ще знаят, че сте мои ученици.“

¹«Човекът ... мен» Пс. 41:9.

Исус предсказва, че Петър ще се отрече от него*(Мат. 26:31–35; Марк 14:27–31; Лука 22:31–34)*

³⁶Симон Петър го попита: „Господи, къде отиваш?“

Исус отговори: „Там, където отивам, ти не можеш да ме последваш сега, но по-късно ще дойдеш.“

³⁷Петър попита: „Господи, защо не мога да те последвам сега? Живота си бих дал за теб!“

³⁸Исус отговори: „Наистина ли ще дадеш живота си за мен? Уверявам те: петелът няма да е пропял, преди да си се отречъл от мен три пъти.“

Исус успокоява учениците си

14 „Нека сърцата ви не се тревожат. Вярвайте в Бога и в мен вярвайте. ²В дома на моя Баща има много стаи; нямаше да ви го казвам, ако не беше така. Отивам да приготвя място за вас ³и след като отида и ви приготвя място, ще се върна отново и ще ви взема при себе си, за да бъдете и вие там, където съм аз. ⁴И вие знаете пътя до мястото, където отивам.“

⁵Тома каза: „Господи, ние не знаем къде отиваш! Как бихме могли да знаем пътя?“

⁶Исус отговори: „Аз съм пътят, истината и животът. Само чрез мен се стига до Отца. ⁷Ако бяхте познали мен, щяхте да познаете също и моя Баща. Отсега нататък го познавате и сте го видели.“

⁸Филип му каза: „Господи, покажи ни Отца и това ще ни е достатъчно.“

⁹Исус отговори: „Филипе, аз съм с вас толкова време, все още ли не ме познаваш? Който е видял мен, е видял Отца. Как можеш да кажеш «Покажи ни Отца»? ¹⁰Нима не вярваш, че аз съм в Отца и Отец е в мен? Думите, които ви говоря, не идват от мен, а Отец, който живее в мен, върши своите дела. ¹¹Вярвайте ми, когато казвам, че съм в Отца и Отец е в мен. Ако не, тогава вярвайте заради самите дела. ¹²Уверявам ви: който вярва в мен, също ще върши делата, които аз върша. Той ще върши дори и по-велики неща, защото аз отивам при Отца. ¹³И ще направя всичко, което поискате в мое име, така че Отец да се прослави чрез Сина. ¹⁴Ако ме помолите нещо в мое име, ще го изпълня.“

Обещанието за Святия Дух

¹⁵„Ако ме обичате, ще се подчинявате на заповедите ми. ¹⁶Аз ще помоля Отца и той ще ви даде друг Защитник,¹ който да е с вас завинаги—¹⁷Духа на истината, когото светът не може да

¹Защитник Или: Помощник, Утешител, т.е. Святия Дух. Отнася се също до 14:25; 15:26; 16:7.

приеме, защото не го вижда и не го познава. Но вие го познавате, защото той живее с вас и ще бъде във вас.

¹⁸Няма да ви оставя сираци. Ще се върна при вас. ¹⁹Не след дълго светът вече няма да ме вижда, но вие ще ме виждате и ще живеете, защото аз живея. ²⁰В онзи ден ще разберете, че аз съм в Отца, вие сте в мен и аз съм във вас. ²¹Който приема моите заповеди и ги изпълнява, ме обича. А който ме обича, ще бъде обикнат от моя Баща и аз също ще го обикна и ще му се открия.“

²²Тогава Юда (не Юда Искаримотски) го попита: „Господи, но защо ще се откриеш само на нас, а не и на света?“

²³Исус му отговори: „Ако някой ме обича, ще постъпва според моето учение. Отец ще го обикне и ние ще дойдем при него и ще живеем с него. ²⁴Който не ме обича, не постъпва според моите учения, въпреки че учението, което чувате, не идва от мен, а от Отца, който ме изпрати.

²⁵Казах ви всичко това, докато все още съм с вас, ²⁶но Защитникът, Святият Дух, когото Отец ще изпрати в мое име, ще ви научи на всичко и ще ви припомни всичко, което съм ви казвал.

²⁷Мир ви оставям. Моят мир ви давам. Не ви го давам както дава светът. Не допускайте в сърцата си тревога и страх. ²⁸Чухте ме да ви казвам, че си отивам, но ще се върна при вас. Ако ме обичате, ще се радвате, че отивам при Отца, защото той е по-велик от мен. ²⁹Ето, казвам ви го преди да се е случило, така че когато се случи, да повярвате. ³⁰Няма да говоря още дълго с вас, защото управителят на този свят идва. Той няма власт над мен, ³¹но всичко това става, за да види светът, че обичам Отца и постъпвам така, както Отец ми е заповядал.

Сега станете! Да напуснем това място.“

Исус, истинската лоза

15 „Аз съм истинската лоза, а моят Баща е лозарят. ²Той отрязва онези мои пръчки, които не дават плод, и подрязва и почиства онези, които дават, за да носят още повече плод. ³Вие вече сте чисти поради учението, което ви дадох. ⁴Останете в мен и аз ще остана във вас. Лозовата пръчка сама по себе си не може да дава плод, тя трябва да остане на лозата. Така и вие не можете да дадете плод, ако не останете в мен.

⁵Аз съм лозата, а вие сте пръчките. Който остане в мен, ще даде много плод, защото без мен не можете да направите нищо. ⁶Ако някой не остане в мен, ще бъде изхвърлен като отрязана пръчка и ще изсъхне. Такива пръчки се събират и се хвърлят в огъня, където изгарят.

⁷Ако останете в мен и моите учения останат във вас, каквото и да желаете, поискайте го и ще го имате. ⁸Моят Баща ще се про-

слави, когато давате много плод. Така ще докажете, че сте мои ученици. ⁹Обичам ви така, както Отец обича мен: Останете в моята любов. ¹⁰Ако изпълнявате заповедите ми, ще останете в любовта ми, така както аз изпълних заповедите на своя Баща и оставам в любовта му. ¹¹Казах ви тези неща, за да бъде радостта ми във вас и вашата радост да бъде пълна. ¹²Ето моята заповед: Обичайте се един друг така, както аз ви обикнах. ¹³Няма по-голяма любов от това да дадеш живота си за приятелите си. ¹⁴Вие сте мои приятели, ако вършите това, което ви заповядвам. ¹⁵Вече не ви наричам «слуги», защото слугата не знае какво прави господарят му. Наричам ви «приятели», защото ви известих всичко, което чух от своя Баща. ¹⁶Не вие избрахте мен, а аз избрах вас и ви определих да отивате и да давате плод, и искам плодът ви да е траен. Тогава Отец ще ви даде каквото и да поискате в мое име. ¹⁷Това ви заповядвам: Обичайте се един друг!“

Исус предупреждава учениците си

¹⁸„Ако светът ви мрази, помнете, че първо е намразил мен. ¹⁹Ако принадлежахте на света, той щеше да ви обича като свои. Но вие не принадлежите на света, защото аз ви избрах и отделих от него: затова светът ви мрази. ²⁰Помнете думите, които ви казах: «Слугата не е по-велик от своя господар.» След като преследваха мен, ще преследват и вас. След като се подчиниха на моето учение, ще се подчинят и на вашето. ²¹Но те ще се отнесат с вас така заради мен, защото не познават Онзи, който ме изпрати. ²²Ако не бях дошъл и не бях им говорил, нямаше да имат грях, но сега нямат оправдание за греха си. ²³Който мрази мен, мрази и моя Баща. ²⁴Ако не бях извършил сред тях делата, които никой друг не е извършвал, нямаше да имат грях. Но сега видяха делата ми и въпреки това намразиха и мен, и моя Баща. ²⁵Но това стана, за да се сбъдне писаното в закона им: «Намразиха ме без причина.»¹

²⁶Когато дойде Защитникът, когото ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, който идва от Отца, той ще свидетелства за мен. ²⁷Вие също ще свидетелствате, защото бяхте с мен от самото начало.

16 Казах ви тези неща, за да не загубите вярата си. ²Ще ви изхвърлят от синагогите. Ще дойде време, когато ще ви убиват с мисълта, че служат на Бога. ³Ще постъпват така, защото не познават нито Отца, нито мен. ⁴Казвам ви тези неща сега, така че когато дойде времето да се случат, да си спомните, че съм ви предупредил.“

¹«Намразиха ... причина» Пс. 35:19 или Пс. 69:4.

Делото на Святия Дух

„Не ви казах това в началото, защото тогава бях с вас. ⁵Сега обаче се връщам при Онзи, който ме изпрати, но никой от вас вече не ме пита къде отивам. ⁶Сега, понеже ви казах тези неща, сърцата ви се изпълниха с печал. ⁷Но истината ви казвам: за вас е по-добре да си отида, защото ако не си отида, Защитникът няма да дойде при вас. Но ако си отида, ще ви го изпратя. ⁸И когато дойде, той ще докаже, че светът греша относно греха, праведността и съда: ⁹относно греха, защото не вярват в мен, ¹⁰относно праведността, защото отивам при Отца и няма да ме видите вече ¹¹и относно съда, защото управителят на този свят вече е осъден.

¹²Имам да ви казвам още много неща, но те са повече от това, което можете да понесете сега. ¹³Но когато дойде Духът на истината, той ще ви води към цялата истина, защото няма да говори от себе си, а ще говори това, което чува, и ще ви известява какво предстои да се случи. ¹⁴Той ще ме прослави, защото ще ви известява това, което вземе от мен. ¹⁵Всичко, което Отец има, е мое и затова казах, че Духът ще взема от това, което е мое, и ще ви го известява.“

Скръбта ще се превърне в радост

¹⁶„Скоро вече няма да ме виждате, но скоро след това ще ме видите.“

¹⁷Някои от учениците казаха помежду си: „Какво означават думите му: «Скоро вече няма да ме виждате, но скоро след това ще ме видите» и «Защото аз отивам при Отца»?“ ¹⁸Питаха се също: „Какво означава «скоро»? Не разбираме за какво говори.“

¹⁹Исус знаеше, че искат да го питат за това и им каза: „Питате се един друг за значението на думите: «Скоро вече няма да ме виждате, но скоро след това ще ме видите», нали? ²⁰Уверявам ви: ще плачете и ще ридаете, а светът ще се радва. Вие ще скърбите, но скръбта ви ще се превърне в радост. ²¹Когато жената ражда, тя страда, защото времето ѝ е дошло, но щом детето се роди, забравя болката заради щастието, че човек се е родил на света! ²²Така и вие сега сте натъжени, но аз ще ви видя отново и сърцата ви ще се изпълнят с радост, и никой няма да отнеме радостта ви. ²³В онзи ден няма да ме питате нищо. Уверявам ви: Отец ще ви даде каквото и да му поискате в мое име. ²⁴Досега не сте искали нищо в мое име. Искайте и ще получите, за да бъде радостта ви пълна.“

Победа над света

²⁵„Обясних ви тези неща с примери, но идва времето, когато няма да използвам примери, а ще ви говоря ясно за Отца.

²⁶Когато дойде онзи ден, вие ще искате в мое име. Не казвам, че аз ще моля Отца заради вас, ²⁷защото той самият ви обича, понеже ме обикнахте и повярвахте, че дойдох от Бога. ²⁸Аз дойдох от Отца в света и сега напускам света и се връщам при Отца.“

²⁹Тогава учениците му казаха: „Ето, сега ни говориш ясно и без примери. ³⁰Сега виждаме, че знаеш всичко и предварително ти е известно какво ще те попитат. Затова вярваме, че си дошъл от Бога.“

³¹Исус им каза: „Сега вярвате ли? ³²Чуйте! Идва толкова време и то вече е настъпило, когато ще се разпръснете всеки по дома си и ще ме оставите сам. Но аз никога не съм сам, защото Отец е с мен.

³³Казах ви това, за да имате мир в мен. В този свят ще страдате, но бъдете смели! Аз победих света!“

Исус се моли за учениците си

17 След като каза това, Исус вдигна поглед към небето и се помоли: „Отче, настъпи часът. Прослави Сина си, за да може и Синът ти да те прослави—²както му даде власт над всички хора, така и той да дари вечен живот на тези, които ти му даде. ³Това е вечният живот: да познават теб—единствения истинен Бог и Исус Христос, когото ти изпрати. ⁴Аз те прославих на земята и изпълних делото, което ми възложи. ⁵Сега, Отче, прослави ме в своето присъствие със славата, която имах с теб преди светът да бъде сътворен.

⁶Изях името ти на хората, които избра от света и ми повери. Те ти принадлежаха, но ти ги даде на мен и те се подчиниха на словото ти. ⁷Сега знаят, че всичко, което си ми дал, идва от теб. ⁸Аз им предадох ученията, които ти ми даде. Те ги приеха и разбраха, че наистина дойдох от теб, и повярваха, че ти ме изпрати. ⁹За тях се моля. Не се моля за света, а за тези, които ти ми даде, защото са твои. ¹⁰Всичко мое принадлежи на теб и всичко твое принадлежи на мен, и аз се прославих чрез тях. ¹¹Аз няма да остана в света—ще дойда при теб, но те ще останат. Отче свети, пази ги чрез силата на името си, което си ми дал, така че те да бъдат едно, както сме ние. ¹²Докато бях с тях, ги пазих чрез силата на името ти, което ми даде. Закриях ги и нито един не бе изгубен, освен онзи, който сам избра да бъде изгубен. Всичко това стана, за да се изпълни Писанието.

¹³Сега идвам при теб, но казвам тези неща, докато съм още в света, за да са те изпълнени с моята радост. ¹⁴Аз им дадох твоето слово, но светът ги мразеше, защото не му принадлежаха, така както не му принадлежа и аз. ¹⁵Не те моля да ги вземеш от света, а да ги пазиш от лукавия. ¹⁶Те не принадлежат на света, така както и аз не му принадлежа. ¹⁷Посвети ги да ти служат чрез истината.

Твоето слово е истина. ¹⁸Както ти изпрати мен в света, така и аз изпратих тях в света. ¹⁹Аз се посвещавам да ти служа заради тях, за да могат и те също да се посветят да ти служат чрез истината.

²⁰Моля се не само за тях, но и за всички, които ще повярват в мен чрез тяхното послание, ²¹за да бъдат те едно цяло, както ти, Отче, си в мен и аз съм в теб. Моля се те също да бъдат в нас, за да повярва светът, че ти ме изпрати. ²²Дадох им славата, която ти ми даде, за да бъдат те едно, както ние сме едно. ²³Аз ще бъда в тях и ти—в мен, така че те да бъдат в съвършено единство и светът да разбере, че ти ме изпрати и че обикна тях така, както обикна мен.

²⁴Отче, искам хората, които ти ми даде, да бъдат с мен там, където съм аз, за да видят славата ми, която ти ми дари, защото ме обичаше преди още светът да бъде сътворен. ²⁵Отче праведни, светът не те познава, но аз те познавам и те знаят, че ти си ме изпратил. ²⁶Аз им показах кой си и ще продължавам да го правя, за да бъде в тях любовта, с която си ме обикнал, и за да бъда аз в тях.“

Исус е арестуван

(Мат. 26:47–56; Марк 14:43–50; Лука 22:47–53)

18 След като се помоли, Исус излезе заедно с учениците си и отиде на другия край на долината Кедрон. Там имаше градина, в която той и учениците му влязоха.

²Юда, предателят, също знаеше това място, защото Исус често се срещаше там с учениците си. ³Той отиде в градината, водейки след себе си група римски войници и стражи на храма, изпратени от главните свещеници и фарисеите.† Те бяха въоръжени и носеха фенери и факли.

⁴Исус предварително знаеше всичко, което щеше да му се случи. Той пристъпи напред и попита: „Кого търсите?“

⁵Отговориха му: „Исус от Назарет.“

Той им каза: „Аз съм.“ (Юда, предателят, стоеше сред тях.)

⁶Когато Исус им каза „Аз съм“, те се отдръпнаха назад и паднаха на земята.

⁷Той отново ги попита: „Кого търсите?“

„Исус от Назарет“—отвърнаха те.

⁸Исус отговори: „Казах ви, че това съм аз и след като търсите мен, оставете тези хора да си вървят.“ ⁹(Той каза това, за да се изпълнят думите му: „Не изгубих нито един от онези, които ми даде.“)

¹⁰Тогава Симон Петър, който имаше нож, го извади, удари слугата на първосвещеника и отрязва дясното му ухо. (Името на слугата беше Малх.) ¹¹Исус каза на Петър: „Прибери ножа си. Нима не трябва да изпия чашата, която Отец ми даде?“

Исус е отведен пред Анна*(Мат. 26:57-58; Марк 14:53-54; Лука 22:54)*

¹²Тогава римските войници, хилядникът† и юдейските стражи арестуваха Исус, вързаха го ¹³и го отведоха първо при Анна—тъста на Каяфа. Каяфа беше първосвещеник онази година. ¹⁴(Същият този Каяфа беше съветвал юдеите, че е по-добре един човек да умре за целия народ.)

Петър се отрича от Исус*(Мат. 26:69-70; Марк 14:66-68; Лука 22:55-57)*

¹⁵Симон Петър и още един ученик следваха Исус. Този ученик бе познат на първосвещеника и влезе заедно с Исус в двора на първосвещеника. ¹⁶Петър остана навън до вратата. Тогава другият ученик, който беше познат на първосвещеника, излезе, поговори с прислужницата на вратата и въведе Петър вътре. ¹⁷Тогава прислужницата попита Петър: „Не си ли и ти един от учениците на този човек?“

Той ѝ отговори: „Не, не съм!“

¹⁸Беше студено. Слугите и стражите от храма бяха запалили огън и се топлеха около него. Петър също стоеше с тях и се грееше.

Първосвещеникът разпитва Исус*(Мат. 26:59-66; Марк 14:55-64; Лука 22:66-71)*

¹⁹Тогава първосвещеникът започна да разпитва Исус за учениците му и за неговото учение. ²⁰Исус му отговори: „Говорил съм открито на всички, винаги съм проповядвал в синагогите† и в храма, където се събират всички юдеи. Не съм казвал нищо тайно. ²¹Защо разпитваш мен? Разпитай онези, които са ме слушали. Те знаят какво съм говорил!“

²²Когато каза това, един от стражите на храма, който стоеше наблизо, удари плесница на Исус и каза: „Как смееш да отговаряш така на първосвещеника!“

²³Исус отговори: „Ако съм казал нещо невярно, кажи пред всички къде греша. Но ако съм прав, защо тогава ме удряш?“

²⁴Тогава Анна го изпрати вързан при първосвещеника Каяфа.

Петър отново се отрича от Исус*(Мат. 26:71-75; Марк 14:69-72; Лука 22:58-62)*

²⁵Докато Симон Петър стоеше край огъня и се топлеше, другите го попитаха: „Ти не си ли един от учениците на този човек?“

Но той отрече с думите: „Не, не съм!“

²⁶Един от слугите на първосвещеника, роднина на човека, чието ухо Петър беше отрязал, му каза: „Не те ли видях в градината с него?“

²⁷Но Петър още веднъж отрече и в този момент пропя петел.

Исус е отведен пред Пилат

(Мат. 27:1–2; 11–31; Марк 15:1–20; Лука 23:1–25)

²⁸Тогава заведоха Исус от къщата на Каяфа в двореца на управителя. Беше рано сутринта. Юдеите не искаха да влязат вътре, за да не се осквернят ритуално,¹ иначе нямаше да могат да ядат пасхалната храна. ²⁹Затова Пилат† излезе при тях и попита: „В какво обвинявате този човек?“

³⁰Те отговориха: „Ако не беше престъпник, нямаше да го предадем на теб!“

³¹Тогава Пилат им каза: „Вие го вземете и го съдете според вашия закон.“

Юдеите отговориха: „На нас не ни е позволено да наказваме със смърт.“ ³²Това се случи, за да се изпълни казаното от Исус за начина, по който щеше да умре.

³³Тогава Пилат се върна в двореца, извика Исус и го попита: „Ти ли си царят на юдеите?“

³⁴Исус му каза: „Ти ли ме питаш това или други хора ти казаха за мен?“

³⁵Пилат отговори: „Аз да не съм юдеин! Твоите хора и главните свещеници те предадоха на мен. Какво си направил?“

³⁶Исус отговори: „Моето царство не принадлежи на този свят. Ако принадлежеше на този свят, слугите ми щяха да се борят да не бъда предаден на юдеите. Но царството ми не е оттук.“

³⁷Тогава Пилат му каза: „Значи все пак си цар?“

Исус отговори: „Сам казваш, че съм цар. Аз за това съм роден и за това дойдох в света: да свидетелствам за истината. Всеки, който е на страната на истината, слуша моя глас.“

³⁸Пилат попита: „Какво е истина?“

Като каза това, отново излезе при юдеите и им каза: „Не намирам причина да го осъдя. ³⁹Но вие имате традиция, според която по време на Пасхата† винаги ви освобождавам някого. Искате ли да ви пусна «царя на юдеите»?“

⁴⁰Но те отново закрещяха: „Не! Не този! Освободи ни Варава!“ (А Варава беше един разбойник.)

19Тогава Пилат† заповяда да отведат Исус и да го бичуват. ²Войниците сплетоха венец от тръни и го сложиха на главата му. Облякоха го в пурпурна мантия, ³идваха към него с възгласи: „Да живее царят на юдеите!“ и го биеха по лицето.

¹да не се осквернят ритуално Влизане в място на езичници прави невалидно специалното обредно пречистване на юдеите преди празника Пасха. Вж. Йоан 11:55.

⁴Пилат отново излезе и им каза: „Ето, водя ви го, за да разберете, че не намирам причина да го осъдя.“ ⁵След това Исус излезе с венеца от тръни и пурпурната мантия и Пилат каза: „Ето човека.“

⁶Когато го видяха, главните свещеници и стражите завикаха: „Разпъни го на кръст! Разпъни го на кръст!“

Пилат им каза: „Вие го вземете и го разпънете на кръст! Аз не намирам причина да го осъдя.“

⁷Юдеите отговориха: „Ние имаме закон, според който той трябва да умре, защото твърди, че е Божият Син!“

⁸Когато чу това, Пилат много се изплаши. ⁹Той отново влезе в двореца и попита Исус: „Откъде си?“, но Исус не му отговори. ¹⁰Тогава Пилат му каза: „Нима отказваш да разговаряш с мен? Не знаеш ли, че имам власт както да те пусна, така и да те разпъна на кръст?“

¹¹Исус отговори: „Нямаше да имаш никаква власт над мен, ако не ти беше дадена от Бога. Ето защо онзи, който ме предаде на теб, има по-голям грях.“

¹²Когато чу това, Пилат се опита да освободи Исус, но юдеите крещяха: „Ако го освободиш, не си приятел на цезаря! Всеки, който твърди, че е цар, е враг на цезаря!“

¹³Когато чу тези думи, Пилат изведе Исус и седна на съдийското кресло на мястото, наречено Каменния паваж („Гавата“ на арамейски). ¹⁴Беше около обяд в петъка преди Пасхата.† Пилат каза на юдеите: „Ето вашия цар!“

¹⁵Те закрещяха: „Отведи го! Отведи го! Разпъни го на кръст!“

Пилат ги попита: „Вие искате да разпъна на кръст вашия цар, така ли?“

Главните свещеници отговориха: „Ние нямаме друг цар освен цезаря.“

¹⁶Тогава Пилат им предаде Исус, за да го разпънат на кръст и войниците го отведоха.

Исус е разпънат на кръст

(*Мат. 27:32-44; Марк 15:21-32; Лука 23:26-43*)

¹⁷Като носеше сам кръста си, Исус стигна до мястото, наречено Лобно („Голгота“ на арамейски). ¹⁸Там го разпънаха, а с него и още двама други мъже—по един от едната и от другата му страна, а той в средата. ¹⁹Пилат† нареди на кръста да поставят и надпис: „ИСУС ОТ НАЗАРЕТ, ЦАРЯТ НА ЮДЕИТЕ.“ ²⁰И тъй като мястото, където разпънаха Исус, беше близо до града, а надписът бе на арамейски, латински и гръцки, много юдеи го прочетоха. ²¹Юдейските главни свещеници казаха на Пилат: „Не пиши «Царят на юдеите», а «Онзи каза: Аз съм Царят на юдеите.»“

²²Пилат отговори: „Каквото съм написал, написал съм.“

²³След като разпънаха Исус, войниците взеха дрехите му и ги разделиха на четири—по една част за всеки. Взеха и туниката, но тя беше без шевове—изтъкана от горе до долу от едно парче. ²⁴Тогава войниците си казаха: „По-добре да не я късаме, а да хвърлим жребий за нея и да видим на кого ще се падне.“ Това стана, за да се изпълни казаното в Писанието:

„Разделиха дрехите ми помежду си,
а за облеклото ми хвърлиха жребий.“

Псалм 22:18

Войниците така и направиха.

²⁵До кръста на Исус стояха майка му, сестра ѝ, Мария—жената на Клопа—и Мария Магдалина. ²⁶Исус видя майка си и стоящия наблизо ученик, когото обичаше. Той каза на майка си: „Жено, това е твоят син.“ ²⁷След това каза на ученика: „Това е твоята майка.“ И оттогава ученикът я взе в своя дом.

Исус умира

(Мат. 27:45–56; Марк 15:33–41; Лука 23:44–49)

²⁸Сега вече Исус знаеше, че всичко е завършено и за да се изпълни Писанието, каза: „Жаден съм.“¹ ²⁹Там имаше съд с оцет. Напоиха в него гъба, сложиха я на прът от исоп и я повдигнаха до устата му. ³⁰След като вкуси от оцета, Исус каза: „Свърши се.“ После отпусна глава и издъхна.

³¹Всичко това стана в петък, а телата не трябваше да висят на кръстовете в събота, (тъй като онази събота бе много голям празник). Затова юдеите помолиха Пилат† да нареди пищялите да се счупят и телата да се свалят от кръстовете. ³²Тогава войниците дойдоха и счупиха пищялите първо на единия, а после и на другия от разпънатите заедно с Исус. ³³Но когато стигнаха до Исус, видяха, че вече е мъртъв, и не му счупиха пищялите. ³⁴Вместо това един от войниците прободя ребрата му с копие то си и от раната веднага бликнаха кръв и вода. ³⁵(А човекът, който беше очевидец, свидетелства за това и неговото свидетелство е достоверно. Той знае, че говори истината, за да повярвате и вие.) ³⁶Това се случи, за да се изпълни Писанието: „Нито една негова кост няма да бъде счупена.“² ³⁷А едно друго Писание казва: „Ще гледат този, когото прободоха.“³

Погребението на Исус

(Мат. 27:57–61; Марк 15:42–47; Лука 23:50–56)

³⁸След това Йосиф от Ариматея поиска разрешение от Пилат† да свали тялото на Исус от кръста. Йосиф беше ученик на Исус,

¹„Жаден съм“ Вж. Пс. 22:15; 69:21. ²„Нито една ... счупена“ Пс. 34:20. Идеята е взета от Изх. 12:46; Числ. 9:12. ³„Ще гледат ... прободоха“ Зах. 12:10.

но поради страх от юдеите пазеше това в тайна. Пилат му разреши и той дойде и прибра тялото на Исус. ³⁹С него беше и Никодим, който по-рано бе отишъл през нощта да говори с Исус. Той донесе около тридесет литра смес от смирна и алое.¹ ⁴⁰Те взеха тялото на Исус и го повиха в ленено платно заедно с благоуханията, какъвто беше юдейският погребален обичай. ⁴¹До мястото, където беше разпънат Исус, имаше овощна градина, а в нея—новоизсечена гробница, където още никой не беше погребван. ⁴²И понеже беше петък, в който юдеите се подготвяха за празника, а гробницата се оказа наблизко, те положиха Исус в нея.

Учениците намират гробницата празна

(Мат. 28:1–10; Марк 16:1–8; Лука 24:1–12)

20Рано сутринта в първия ден на седмицата Мария Магдалина отиде на гробницата, когато още беше тъмно, и видя, че камъкът е отместен от нея. ²Тогава тя се втурна и отиде при Симон Петър и другия ученик, когато Исус обичаше, и им каза: „Взели са Господа от гробницата и не знаем къде са го положили!“

³Тогава Петър и другият ученик излязоха и отправиха към гробницата. ⁴И двамата тичаха, но другият ученик изпревари Петър и пръв стигна до гробницата. ⁵Той надникна и видя, че ленените платна са там, но не влезе вътре. ⁶Тогава Симон Петър, който го следваше, дойде и влезе в гробницата. Той видя ленените платна ⁷и кърпата, с която беше повита главата на Исус, но тя не беше заедно с ленените платна, а свита на отделно място. ⁸Другият ученик, който беше пристигнал пръв при гробницата, също влезе, видя и повярва. ⁹(Защото те все още не разбираха Писанието, според което той трябваше да възкръсне от мъртвите.)

Исус се явява на Мария Магдалина

(Марк 16:9–11)

¹⁰После учениците си отидоха по домовете. ¹¹Мария остана отвън при гробницата и плачеше. Както плачеше, тя се наведе да погледне в гробницата ¹²и видя два ангела в бяло. Те седяха там, където по-рано беше лежало тялото на Исус, един откъм главата и един откъм краката му.

¹³„Жено, защо плачеш?“—попитаха я те.

Мария отговори: „Взели са моя Господ и не зная къде са го положили.“ ¹⁴Когато каза това, тя се обърна и видя Исус да стои там, но не знаеше, че е той.

¹⁵Исус ѝ каза: „Жено, защо плачеш? Кого търсиш?“

¹смирна и алое Благоуханни растения, с които тялото се подготвя за погребение.

Мария помисли, че това е градинарят, и му каза: „Господине, ако ти си го отнесъл, кажи ми къде си го положил, за да отида да го взема.“

¹⁶Исус ѝ каза: „Мария!“

Тя се обърна и му каза на арамейски: „*Равуни!*“ (което значи „Учителю!“)

¹⁷Исус ѝ каза: „Не се докосвай до мен, защото още не съм се възнесъл при Отца, но иди при братята ми и им кажи: «Аз отивам при моя Баща и вашия Баща, при моя Бог и вашия Бог.»“

¹⁸Мария Магдалина отиде и каза на учениците: „Видях Господа!“ И им предаде думите му.

Исус се явява на учениците си

(Мат. 28:16–20; Марк 16:14–18; Лука 24:36–49)

¹⁹Вечерта на същия ден, който беше първият ден от седмицата, учениците бяха залостили вратите на къщата, в която бяха, защото се страхуваха от юдеите. Тогава Исус дойде, застана сред тях и им каза: „Мир на вас!“ ²⁰След тези думи той им показа ръцете и ребрата си и учениците се зарадваха, когато видяха Господа.

²¹Тогава Исус отново им каза: „Мир на вас! Както Отец изпрати мен, така и аз изпращам вас.“ ²²След тези думи той духна върху тях и им каза: „Приемете Святия Дух. ²³На когото простите греховете, ще бъдат простени. На когото не простите греховете, ще останат непростени.“

Исус се явява на Тома

²⁴Тома (наречен Близък), един от дванадесетте, не беше с тях, когато Исус дойде. ²⁵Другите ученици му казваха: „Видяхме Господа!“ Но той им отговори: „Докато не видя бележите от пироните на ръцете му и не сложа пръст в раната на ребрата му, няма да повярвам!“

²⁶Седмица по-късно учениците отново бяха в къщата и Тома беше с тях. Въпреки че вратите бяха залостени, Исус дойде, застана сред тях и каза: „Мир на вас!“ ²⁷После се обърна към Тома: „Сложи пръста си тук и погледни ръцете ми. Протегни ръка и я сложи на ребрата ми. Спри да се съмняваш и повярвай!“

²⁸В отговор Тома му каза: „Господ мой и Бог мой!“

²⁹Исус му каза: „Ти повярва, защото ме видя. Благословени са тези, които са повярвали, без да са видели.“

Целта на тази книга

³⁰Исус извърши пред учениците си още много други знамения, които не са записани в тази книга. ³¹Но тези неща бяха написа-

ни, за да повярвате, че Исус е Месията,[†] Божият Син, и за да може като вярвате, да имате живот чрез неговото име.

Исус се явява на седем ученика

21 След това Исус отново се яви на учениците си при Тивериадското езеро. Ето как стана това: ²Симон Петър, Тома (наречен Близък), Натанаил (от галилейския град Кана), синовете на Зеведей и още двама от учениците бяха заедно. ³Симон Петър каза: „Отивам за риба.“ Останалите отговориха: „И ние идваме с теб!“ Всички излязоха и се качиха на една лодка, но не можаха да уловят нищо онази нощ.

⁴Вече се беше съмнало, когато Исус застана на брега, но учениците не знаеха, че е той. ⁵Исус ги попита: „Как е, приятели, уловихте ли нещо?“

„Не“—отвърнаха те.

⁶Той им каза: „Хвърлете мрежата от дясната страна на лодката и ще уловите.“ И те хвърлиха мрежата, но тя беше толкова пълна с риба, че не можаха да я издърпат в лодката.

⁷Тогава ученикът, когото Исус обичаше, каза на Петър: „Това е Господ!“ Когато чу, че това е Господ, Симон препаса около кръста горната си дреха (защото се беше съблякъл) и скочи във водата.

⁸Другите ученици стигнаха до брега с лодката, теглейки мрежата с риба (защото не бяха далеч, а само на стотина метра от брега).

⁹Когато излязоха на брега, видяха жаравата с риба върху нея и хляб.

¹⁰Исус им каза: „Донесете от рибата, която току-що уловихте.“

¹¹Симон Петър се качи в лодката и издърпа мрежата на сушата, която макар че беше пълна със сто петдесет и три едри риби, пак не се скъса. ¹²Исус им каза: „Елате да хапнете.“ И никой от учениците не посмя да го попита: „Кой си ти?“, защото знаеха, че е Господ.

¹³Исус отиде, взе хляба и им го раздаде, след което им даде и риба.

¹⁴Това беше третият път, когато Исус се яви на учениците си, след като възкръсна от мъртвите.

Исус говори на Петър

¹⁵Когато се нахраниха, Исус каза на Симон Петър: „Симоне, сине Йоанов, обичаш ли ме повече, отколкото ме обичат тези другите?“

Петър отговори: „Да, Господи, знаеш, че те обичам.“

Исус му каза: „Грижи се за агънцата ми.“

¹⁶После още веднъж го попита: „Симоне, сине Йоанов, обичаш ли ме?“

Петър отговори: „Да, Господи, знаеш, че те обичам.“

Исус му каза: „Грижи се за овцете ми.“

¹⁷Трети път го попита: „Симоне, сине Йоанов, обичаш ли ме?“

Петър се натъжи, че за трети път го пита дали го обича и отговори: „Господи, ти знаеш всичко. Знаеш, че те обичам.“

Исус му каза: „Грижи се за овците ми. ¹⁸Уверявам те: Когато беше млад, сам завързваше пояса си и отиваше където поискаш, но когато остарееш, ще протегнеш ръцете си и друг ще завърже пояса ти и ще те води не където искаш.“ ¹⁹(Исус каза това, за да покаже с каква смърт Петър ще прослави Бога.) След като изрече това, Исус му каза: „Следвай ме.“

²⁰Петър се обърна и видя ученика, когото Исус обичаше, да върви след тях. (Това беше този ученик, който по време на вечерята се облегна назад върху гърдите на Исус и попита: „Господи, кой е този, който ще те предаде?“) ²¹И когато го видя, Петър каза на Исус: „Господи, а с него какво ще стане?“

²²Исус му каза: „Ако искам той да остане, докато дойда, какво значение има това за теб? Ти ме следвай!“

²³Така между братята се разнесе мълвата, че този ученик няма да умре. Но Исус не каза, че няма да умре. Само каза: „Ако искам той да остане, докато дойда, какво значение има това за теб?“

²⁴Това е ученикът, който свидетелства за тези неща и който ги записа. И ние знаем, че казва истината.

²⁵Има и много други неща, които Исус извърши, но ако се записваха едно по едно, мисля, че целият свят нямаше да може да побере книгите, които щяха да се напишат.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>